

2019/08

Darbo rinkos tendencijos 2019 m. I pusmetis

Turinys

Užimtumo tendencijos	3
Registruoto nedarbo tendencijos	4
Teritoriniai registruoto nedarbo skirtumai	7
Jaunimo situacija darbo rinkoje.....	8
Darbo jėgos pasiūla – kas ieškojo darbo?.....	10
Darbo jėgos paklausa - kokių darbuotojų reikia darbo rinkoje?	12
Darbo jėgos pasiūlos ir paklausos suderinamumas	14
Užimtumo didinimo priemonės	16
Priedas: Didžiausias pasiūlos ir pasiūlos disbalansas pagal apskritis, 2019 metų I pusmetį	20

Užimtumo tarnybos duomenimis, šių metų pirmąjį pusmetį registruoto nedarbo rodikliai šalyje mažėjo. Liepos 1 d. Užimtumo tarnybos klientų aptarnavimo skyriuose buvo registruota 138,5 tūkst. darbo neturinčių asmenų – tai 4,6 tūkst. arba 3,2 proc. mažiau nei 2018 m. liepos 1 d. Augant darbo jėgos paklausai, padėta įsidarbinti didesniui skaičiui darbo neturinčių asmenų. Darbdaviai susiduria su kvalifikuotos darbo jėgos trūkumo problema, nes darbo ieškančiųjų turimos kvalifikacijos ir kompetencijos neatitinka darbdavių reikalavimų. Kvalifikuotos darbo jėgos trūkumas skatina darbo užmokesčio augimą. Lietuvos statistikos departamento duomenimis, vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis, pašalinus nuo 2019 metų bruto darbo užmokesčio indeksavimo dėl įsigaliojusių mokesčių pasikeitimo įtaką, 2019 metų pirmąjį ketvirtį, palyginti su 2018 metų pirmuoju ketvirčiu, šalies ūkyje padidėjo 9,4 proc.

Užimtumo tendencijos

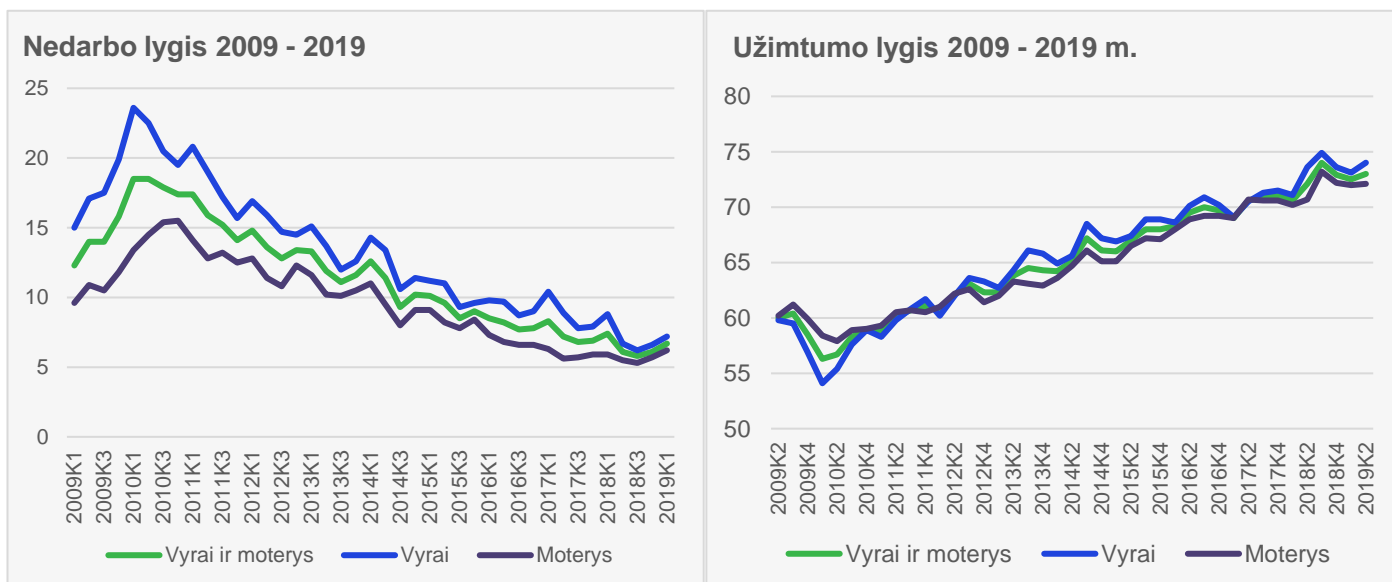
Lietuvos statistikos departamento duomenimis, bendrasis vidaus produktas¹ (BVP) 2019 m. pirmąjį ketvirtį, palyginti su 2018 m. ketvirtuoju ketvirčiu, pašalinus sezono ir darbo dienų skaičiaus įtaką, augo 0,9 proc. „Teigiamam BVP pokyčiui didžiausios įtakos turėjo išaugusi didmeninės ir mažmeninės prekybos, variklinių transporto priemonių ir motociklų remonto, transporto ir saugojimo, apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų įmonių sukurta pridėtinė vertė. Neigiamą įtaką darė žemės ūkio, miškininkystės ir žuvininkystės, finansinės ir draudimo veiklos įmonių pridėtinės vertės pokyčiai.“

Užimtumo lygis toliau augo, nedarbo lygis – mažėjo

Nuo 2010 m. augant Lietuvos ekonomikai, didėjo užimtumas ir mažėjo nedarbas. 2019 m. pirmąjį ketvirtį užimti buvo 1382,2 tūkst. šalies gyventojų – tai 11,3 tūkst. daugiau, palyginti su 2018 m. antruoju ketvirčiu. 15–64 metų amžiaus gyventojų užimtumo lygis siekė 73 proc.

Užimtųjų skaičiaus augimui įtakos turėjo antroje praėjusių metų pusėje pagerėjęs migracijos saldo. Labiau didėjo užimtųjų skaičius kaime, tačiau skirtumas tarp užimtumo lygio mieste ir kaime išlieka didelis.

Nepakankamai sparti ūkio plėtra į regionus ir žemas darbo jėgos mobilumas lemia, kad užimtumo lygis kaime 9,2 proc. punkto žemesnis nei mieste (mieste - 76 proc., kaime – 66,8 proc.).

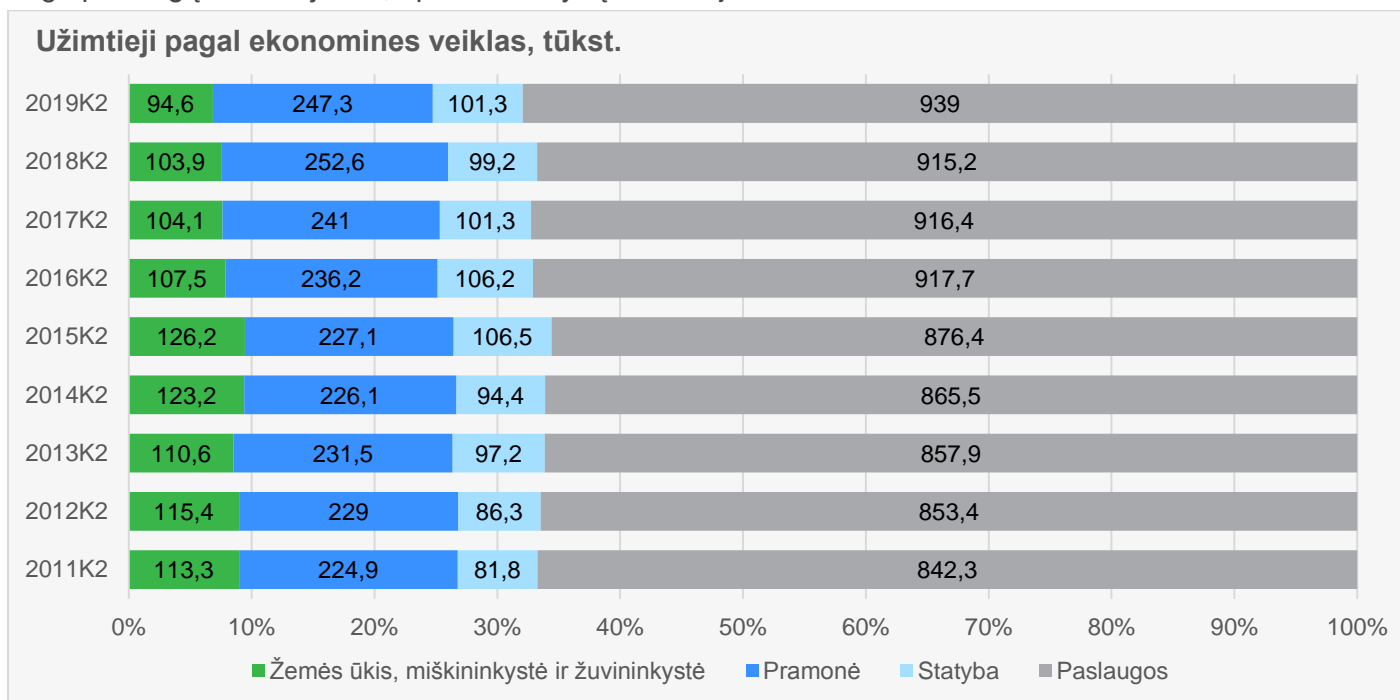

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

¹ Bendrasis vidaus produktas – gamintojų rezidentų sukurta bendroji pridėtinė vertė, pridėjus mokesčius gaminiams ir importui ir atėmus analogiškas subsidijas.

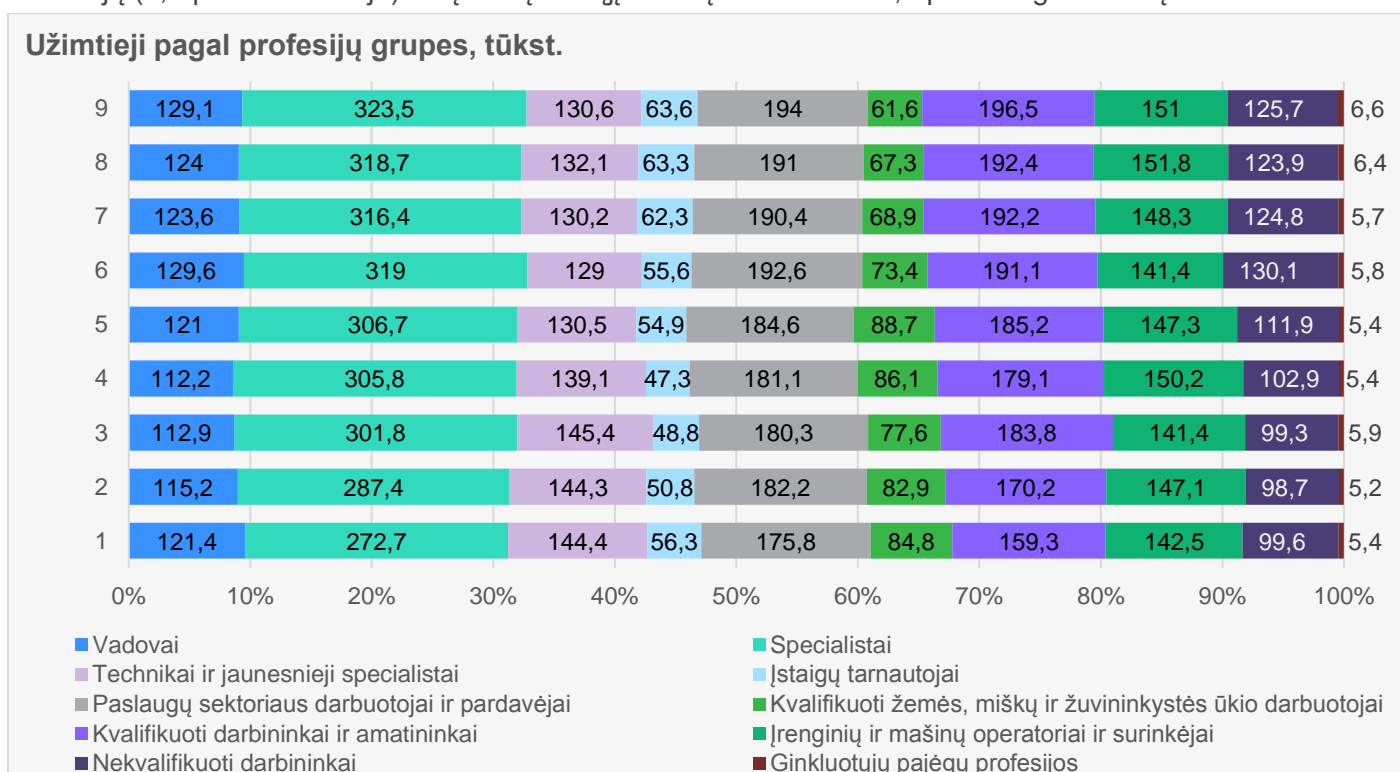
Užimtumas labiausiai augo paslaugų sektoriuje

Keletą metų užimtųjų skaičius augo pramonėje, tačiau 2019 m. antrąjį ketvirtį, šiame ūkio sektoriuje fiksuotas 2,1 proc. mažėjimas (palyginti su 2018 m. antruoju ketvirčiu). Žemės ūkyje dirbančių gyventojų nuo 2015 m. nuosekliai mažėja, o 2019 m. antrąjį ketvirtį sumažėjo 9 proc. Užimtųjų skaičius 2,6 proc. augo paslaugų sektoriuje ir 2,1 proc. – statybų sektoriuje.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

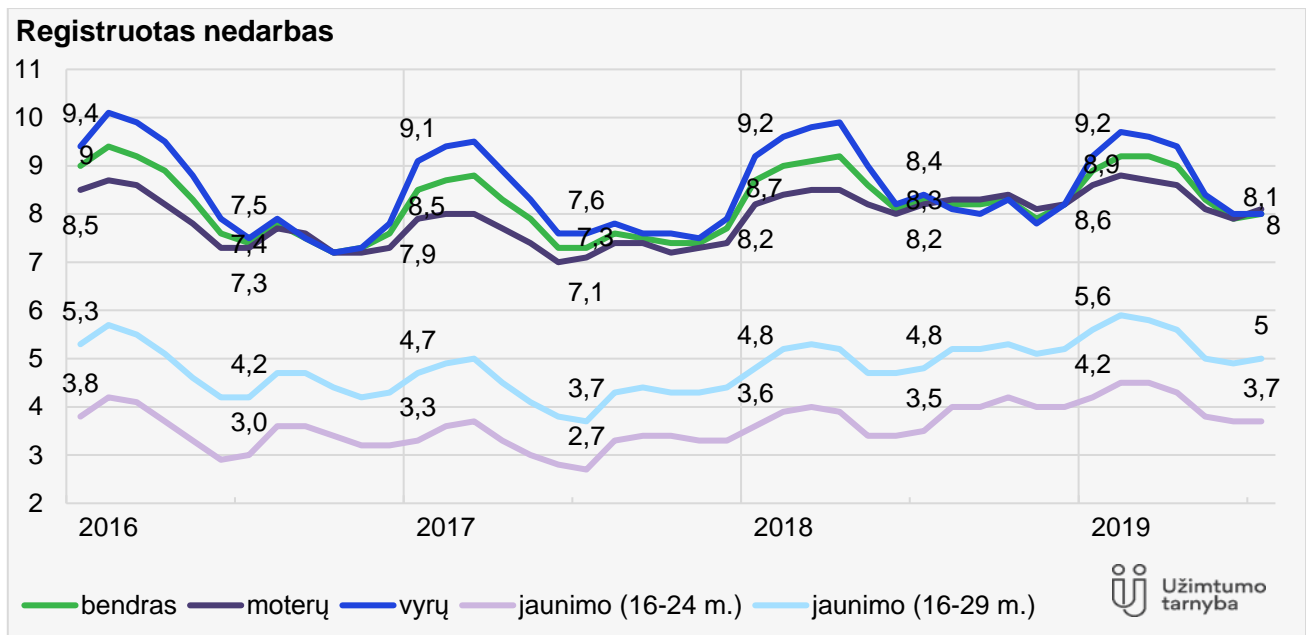
Užimtųjų struktūros pagal profesijas duomenys rodo, kad 2019 m. antrąjį ketvirtį užimtųjų skaičius augo daugelyje profesijų grupių, išskyrus kvalifikuotų žemės, miškų ir žuvininkystės ūkio darbuotojų (8,5 proc. sumažėjo), technikų ir jaunesniųjų specialistų (1,1 proc. sumažėjo), įrenginių ir mašinų operatorių ir surinkėjų (0,5 proc. sumažėjo). Šių metų antrąjį ketvirtį labiausiai – 4,1 proc. augo vadovų skaičius.

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Registruoto nedarbo² tendencijos

Užimtumo tarnybos duomenimis, šių metų liepos 1 d. šalyje buvo registruota 138,5 tūkst. darbo neturinčių asmenų, ir jie sudarė 8,0 proc. visų šalies darbingo amžiaus gyventojų. Palyginus su praeitų metų tuo pačiu laikotarpiu, registruotų bedarbių skaičius mažėjo 4,6 tūkst., o registruoto nedarbo rodiklis – 0,3 proc. punkto.

Mažėjo darbo ieškančių asmenų – ir vyrų, ir moterų skaičius: šių metų liepos 1 d. Užimtumo tarnybos klientų aptarnavimo skyriuose buvo registruota 69 tūkst. darbo neturinčių vyrų – 3,1 tūkst. mažiau nei prieš metus. 2019 m. pirmoje pusėje vyrų registruoto nedarbo rodikliai buvo aukštesni negu moterų, skirtumas tarp šių rodiklių mažėjo. 2019 m. birželio pabaigoje vyrų registruoto nedarbo rodiklis jau 0,1 proc. punkto buvo žemesnis nei moterų. Darbo neturintys vyrai sudarė 8 proc. šalies darbingo amžiaus vyrų – tai 0,4 proc. punkto mažiau nei 2018 m. liepos 1 d.

Darbo neturinčių moterų skaičius per metus mažėjo 1,5 tūkst. Šių metų birželio pabaigoje šalyje buvo registruota 69,4 tūkst. darbo neturinčių moterų ir jos sudarė 8,1 proc. šalies darbingo amžiaus moterų – 0,1 proc. punkto mažiau nei prieš metus.

Liepos 1 d. šalyje buvo registruota 22,7 tūkst. 16 – 29 metų amžiaus jaunuolių, ir jie sudarė 5 proc. tos pačios amžiaus grupės šalies gyventojų. Registruotas jaunimo nedarbas, palyginti su 2018 m. liepos 1 d., augo 0,2 proc. punkto.

Daugiau ilgalaikių bedarbių integruota į darbo rinką

Šių metų liepos 1 d. šalyje buvo registruota 32,3 tūkst. ilgalaikių bedarbių – 5,6 tūkst. mažiau nei 2018 m. liepos 1 d. Nors ilgalaikių³ bedarbių dalis tarp visų registruotų asmenų išlieka didelė – 23,3 proc., jų skaičius gerokai sumažėjo. Esant darbo jėgos trūkumui ir Užimtumo tarnybai įgyvendinant priemones, padedančias ilgai nedirbusiems asmenims integruotis į darbo rinką, jų galimybės grįžti į darbo rinką didėja. Šių metų pirmąjį pusmetį 41,7 proc. aktyvios darbo rinkos politikos priemonių dalyvių – ilgalaikiai bedarbiai. Per pirmąjį šių metų pusmetį tarpininkavimo įdarbinant paslaugos suteiktos 11,4 tūkst. ilgalaikių bedarbių, iš jų – beveik 10 tūkst. įsidarbino neterminuotai. Palyginti su 2018 m. pirmuoju pusmečiu, ilgalaikių bedarbių

² Registruotas nedarbas – Užimtumo tarnyboje registruotų bedarbių santykis su darbingo amžiaus gyventojais

³ ilgalaikiai bedarbiai iki 25 metų, kurių nedarbo trukmė ilgesnė kaip 6 mėnesiai, ir ilgalaikiai bedarbiai nuo 25 metų, kurių nedarbo trukmė ilgesnė kaip 12 mėnesių, skaičiuojant nuo įsiregistravimo Užimtumo tarnyboje dienos.

įdarbinta pusantro karto daugiau. Savarankišką veiklą, įsigiję verslo liudijimus iki 6 mėnesių, per pirmąjį šių metų pusmetį pradėjo daugiau kaip 10 tūkst. ilgalaikių bedarbių.

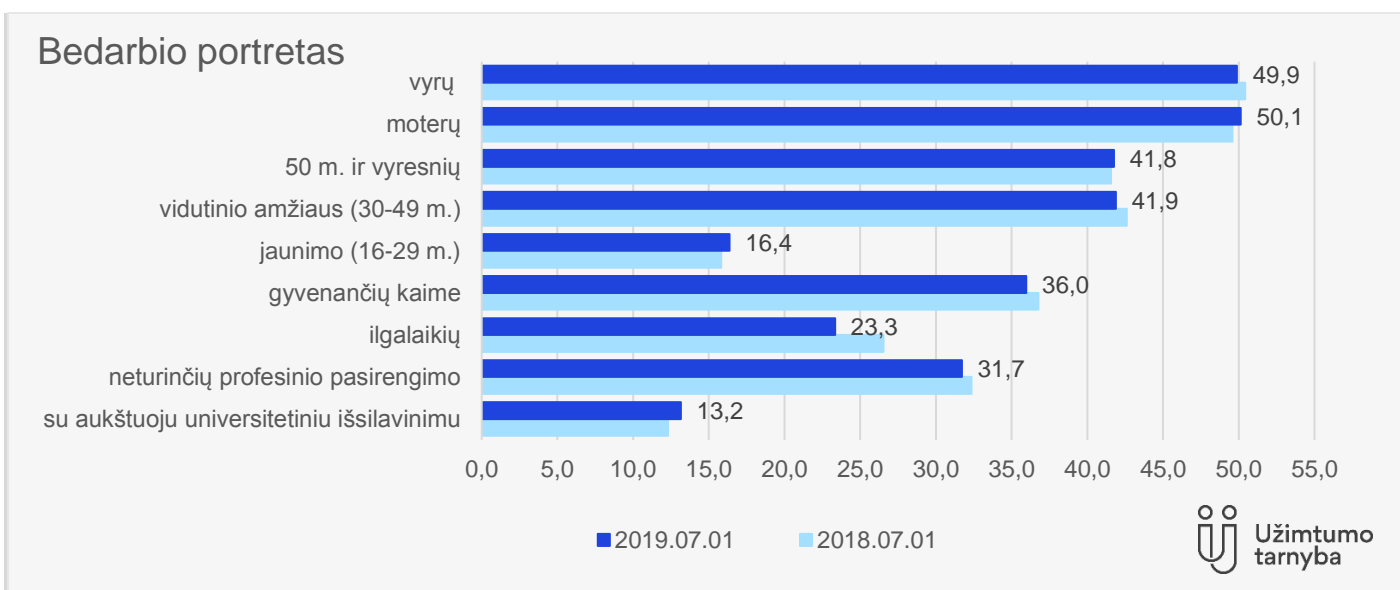
Tipinis bedarbis – vidutinio amžiaus moteris, turinti vidurinį išsilavinimą

Užimtumo tarnyboje registruotų darbo neturinčių vyrų mažėja sparčiau nei moterų, jos sudaro didesnę dalį tarp visų darbo ieškančių asmenų. Palyginti su 2018 m. liepos 1 d., sumažėjo darbo ieškančių kaimo gyventojų ir neturinčių profesinio pasirengimo. Augo turinčių aukštąjį universitetinį išsilavinimą dalis. Du iš penkių registruotų nedirbančių asmenų – vyresni kaip 50 metų amžiaus, nežymiai didesnis skaičius – vidutinio amžiaus asmenų, kas šeštas – jaunesnis kaip 30 metų. Nors neturinčių profesinio pasirengimo dalis mažėja, beveik kas trečias neturi profesinio pasirengimo. Beveik pusė visų registruotų asmenų buvo įgiję vidurinį išsilavinimą, iš jų – apie 62 proc. turėjo profesinę kvalifikaciją.

Bedarbio portretas

Moteris (50,1 %);
 30 – 49 metų amžiaus (42 %);
 Turi vidurinį išsilavinimą (50 %);
 Gyvena mieste (64 %);
 Kvalifikuoti darbininkai (48 %)

Teritoriniai registruoto nedarbo skirtumai

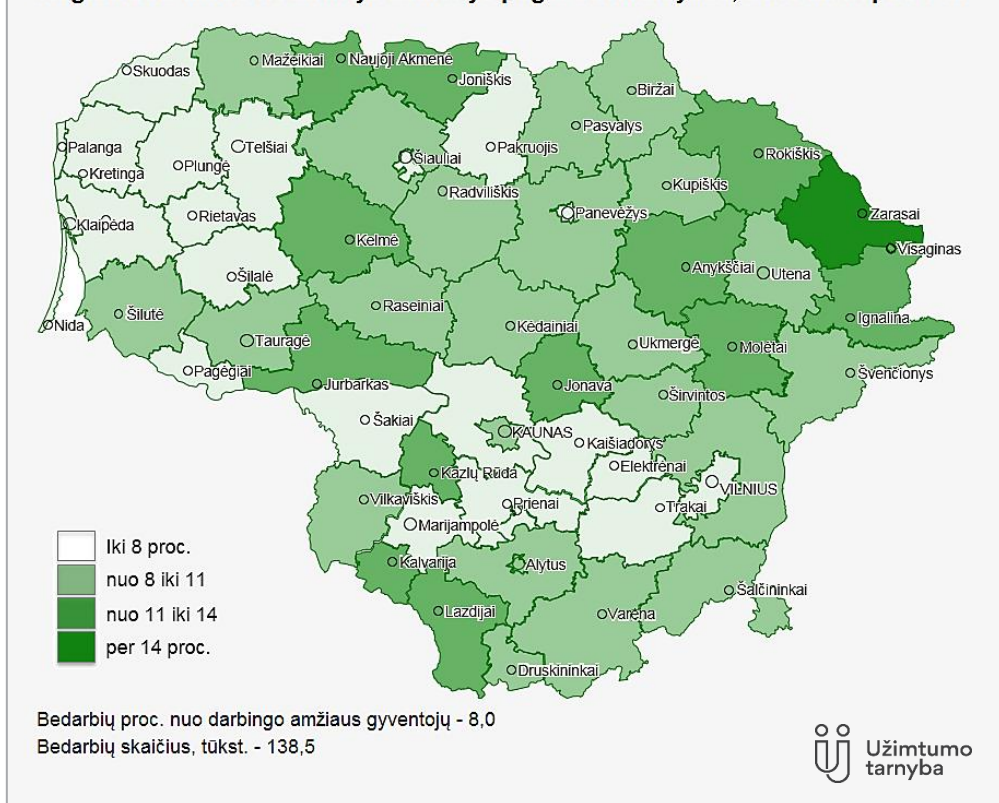
Nedirbančių asmenų dalis nuo darbingo amžiaus gyventojų, palyginti su 2018 m. liepos 1 d., mažėjo trisdešimt septyniose iš šešiasdešimties šalies savivaldybių, trijose – nepakito ir dvidešimtyje – augo. Didžiausias – 3,6 proc. punkto mažėjimas – Kupiškėje. Dėl sumažėjusios darbo jėgos paklausos ir remiamo įdarbinimo galimybių labiausiai registruotas nedarbas augo Anykščiuose, Birštone, Jonavoje ir Šiaulių rajone – 0,7 proc. punkto.

Daugiausia darbingo amžiaus gyventojų liepos 1 d. buvo registruota

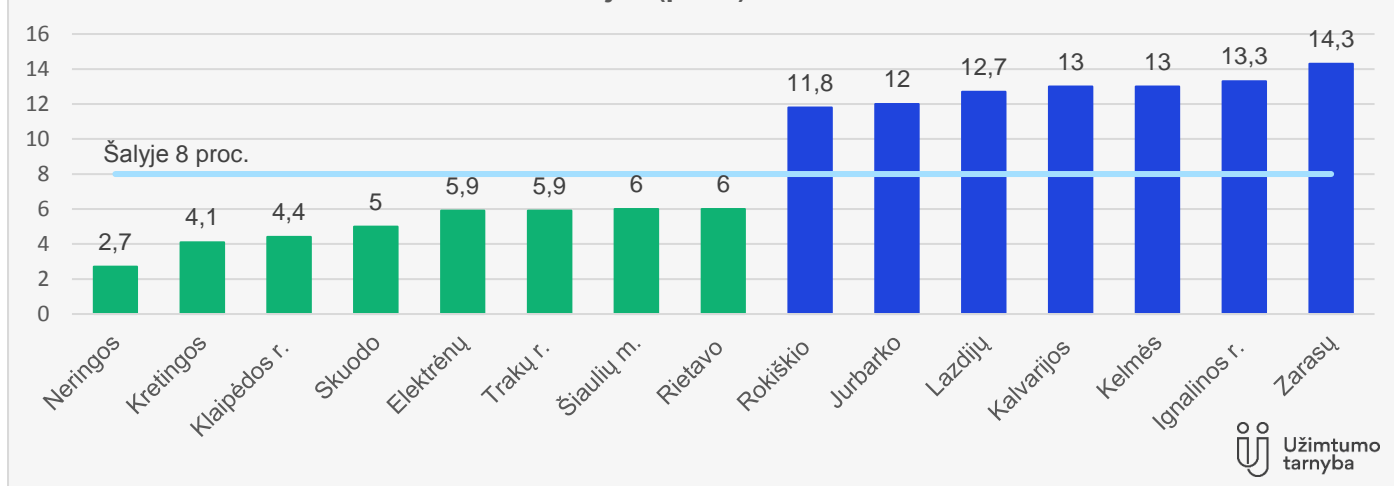
bedarbiais Zarasų rajono savivaldybėje - 14,3 proc. (2018 m. liepos 1 d. buvo 14,9 proc.).

Žemiausi registruoto nedarbo rodikliai šalies pajūryje: Neringoje – 2,7 proc., Kretingos r. – 4,1 proc. ir Klaipėdos r. – 4,4 proc. Iš didžiųjų šalies miestų daugiausiai bedarbių buvo Kaune (8,7 proc.), mažiausiai – Šiauliuose (6 proc.).

Registruoti darbo neturintys asmenys pagal savivaldybes, 2019 m. liepos 1 d.

Aukščiausio ir žemiausio nedarbo teritorijos (proc.) 2019-07-01

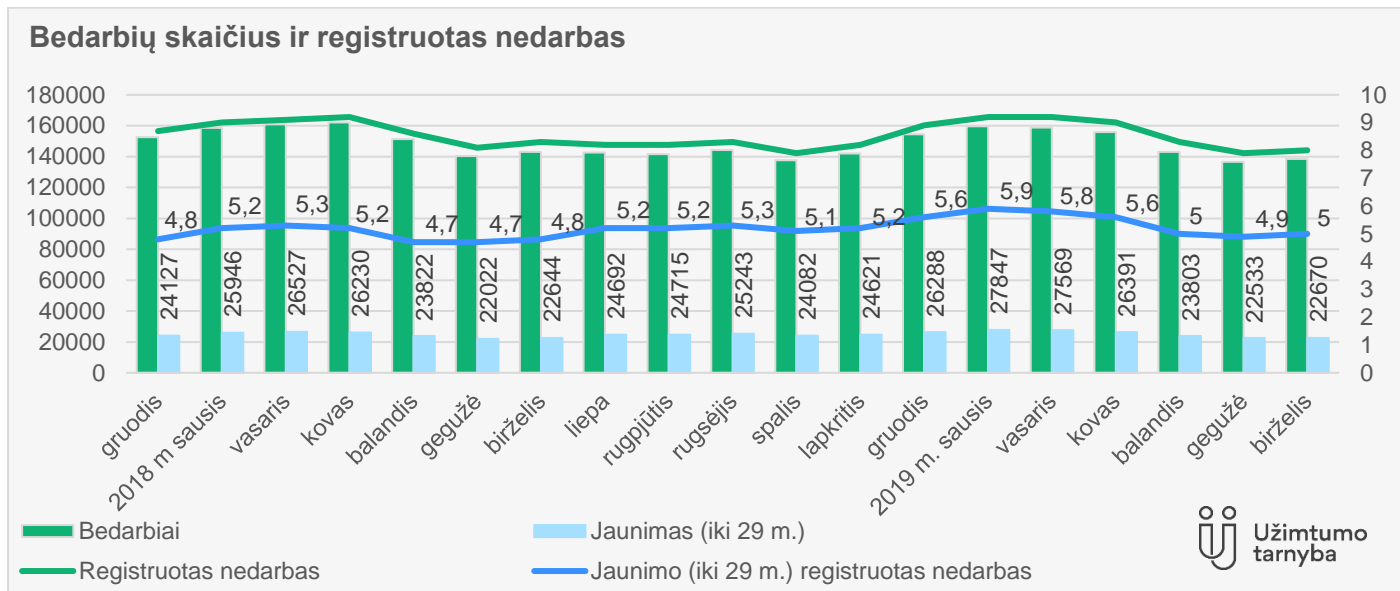

Aukščiausias moterų nedarbas liepos 1 d. buvo Kelmėje (13,9 proc.) ir Visagine (13,7 proc.). Daugiausia neturinčių darbo vyrų buvo Zarasuose (15,4 proc.), Ignalinos r. (14,9 proc.) ir Lazdijuose (14,4 proc.). Ir vyrų ir moterų žemiausias nedarbo rodiklis liepos 1 d. buvo Neringoje (3,2 proc. – moterų ir 2,2 proc. – vyrų).

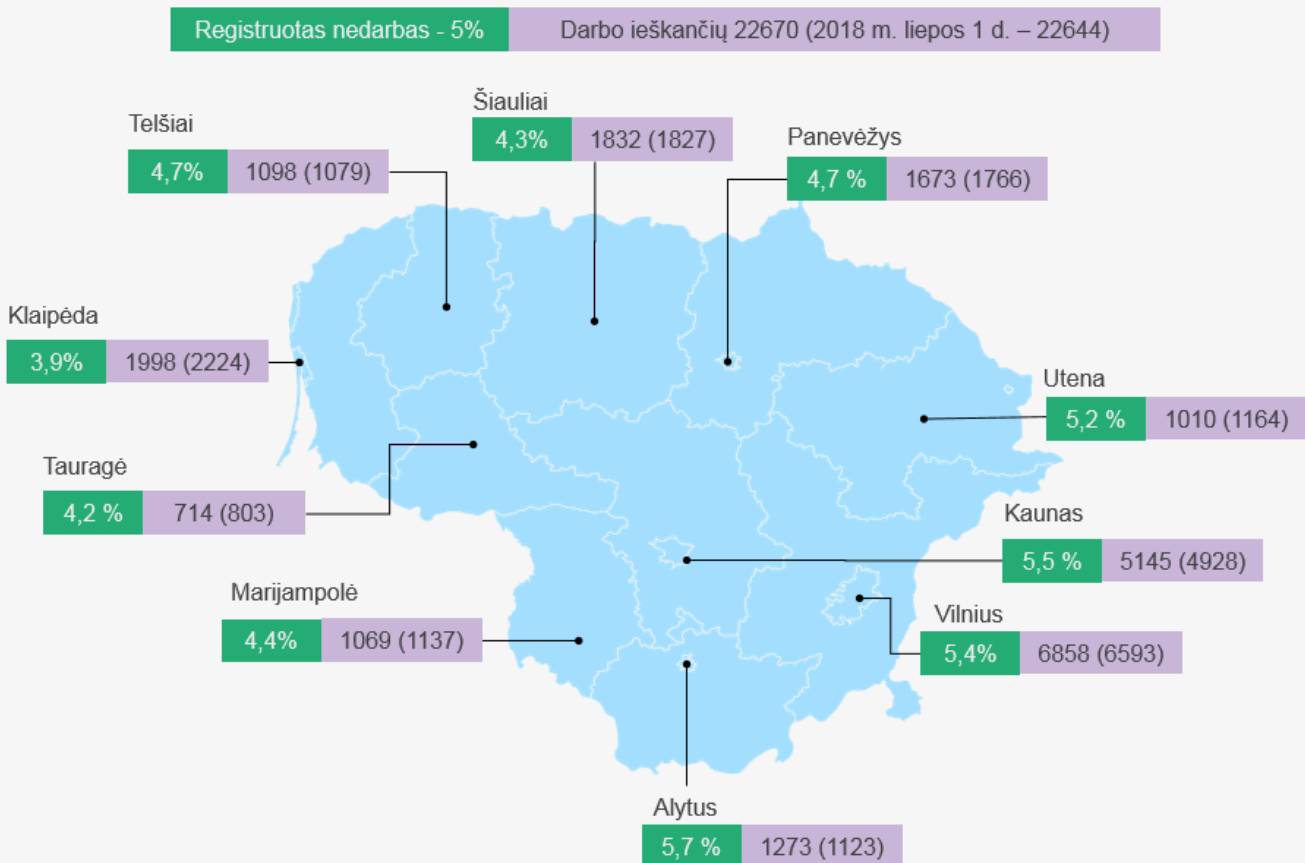
Jaunimo situacija darbo rinkoje

Registruota 22,7 tūkst. jaunuolių iki 29 metų – jie sudarė 16,4 proc. visų registruotų bedarbių

Šių metų liepos 1d. registruota 22,7 tūkst. 16 – 29 m. jaunuolių. Palyginti su praeitų metų liepos 1 d., jaunų bedarbių skaičius iš esmės nepakito. Tačiau jų dalis tarp visų registruotų bedarbių siek tiek augo, jaunuoliai iki 29 m. amžiaus sudarė 16,4 proc. visų bedarbių (2018 m. liepos 1 d. – 15,8 proc.).

Registruotas jaunimo nedarbas 2019 m. liepos 1 d.

Žemiausias 16 – 29 m. jaunimo nedarbas fiksuotas Neringos (1,5 proc.), Skuodo (1,9 proc.) Pagėgių (2,0 proc.) ir Pakruojo (2,1 proc.) savivaldybėse. Aukščiausias 16 - 29 m. jaunimo nedarbas 2019 m. liepos 1 d. buvo registruotas Zarasų (7,5 proc.), Alytaus miesto (7,2 proc.), Lazdijų (7,0 proc.) ir Visagino miesto (6,9 proc.) savivaldybėse.

Tipinis jaunas (16-29 m.) darbo ieškantis bedarbis

Per metus jaunimo iki 29 m. amžiaus struktūroje 1,9 proc. punkto mažėjo vaikinių, bet jų dalis vis dar išliko didesnė nei merginų. Padidėjo turinčių vidurinį išsilavinimą asmenų skaičius, bet sumažėjo (0,2 proc. punkto) turinčių aukštąjį universitetinį išsilavinimą. Jaunimo su profesiniu pasirengimu dalis 1 proc. punktu mažesnė nei prieš metus.

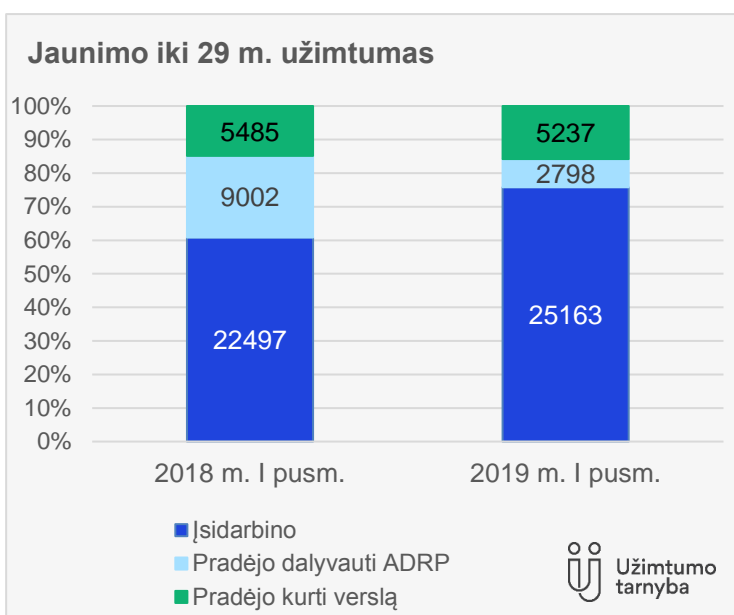
Jauno bedarbio portretas

Vyras (51,7%)
Iki 25 m. (43,7%)
Turi vidurinį išsilavinimą (53,4 proc.)
Su profesiniu pasirengimu (58,3%)
Gyvenantis mieste (71,1%)
Pardavėjas, virėjas, administratorius, automobilio vairuotojas, automobilių mechanikas

2019 m. pirmąjį pusmetį užimtumas suteiktas 33,2 tūkst. jaunesnių nei 30 metų amžiaus asmenų – 10 proc. mažiau nei per tą patį laikotarpį 2018 m. Tam turėjo įtakos beveik 70 proc. sumažėjęs aktyvios darbo rinkos politikos priemonių dalyvių skaičius.

Parama įsitvirtinti darbo rinkoje 2019 m. pirmąjį pusmetį pasinaudojo 2,8 tūkst. jaunuolių iki 29 metų. Populiariausia aktyvios darbo rinkos politikos priemonė – parama mokymuisi. Daugiausia jaunuolių pradėjo mokytis darbo rinkoje paklausių profesijų: įvairių kategorijų transporto priemonių vairuotojo, apskaitininko, krautuvų vairuotojo, žiniatinklio programuotojo.

Tarpininkavimo įdarbinant paslaugos per šešis šių metų mėnesius suteiktos 25,2 tūkst. jaunuolių – tai 2,7 tūkst. daugiau negu per tą patį 2018 metų laikotarpį.

Jaunimas 16-29 m. pagal ADRP ⁴	2018 m. I pusm.	2019 m. I pusm.	Pokytis +/-
Parama mokymuisi	4804	1105	-3699
Remiamasis įdarbinimas	2822	924	-1898
Parama darbo vietoms steigti	380	186	-194
Parama judumui	996	583	-413

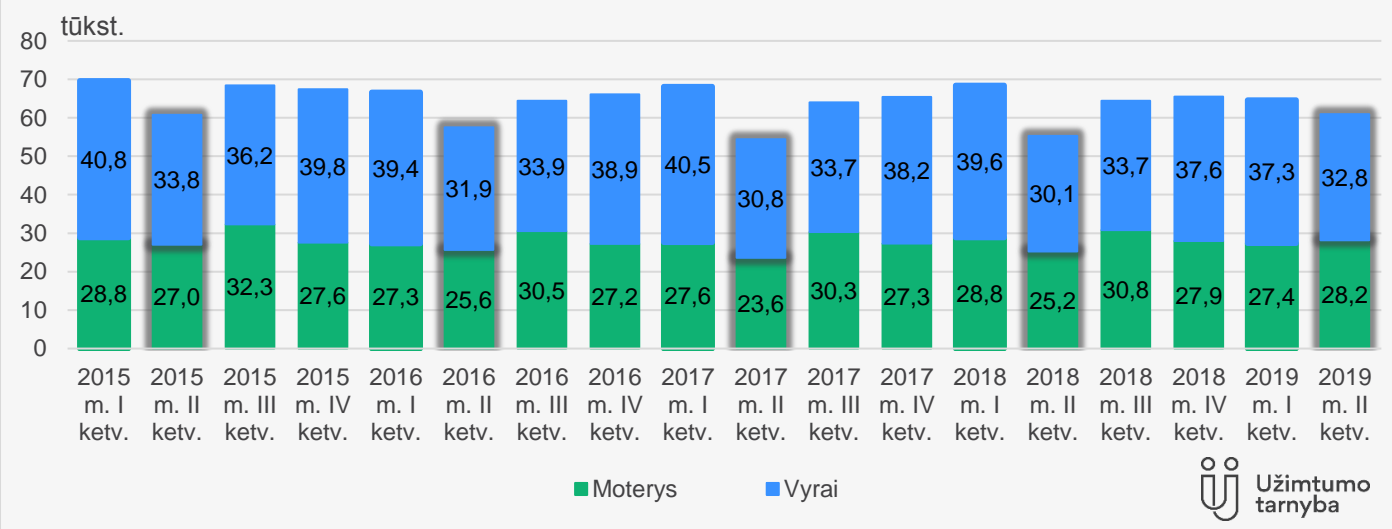
⁴ Aktyvios darbo rinkos politikos priemonės

Darbo jėgos pasiūla – kas ieškojo darbo?

Darbo jėgos pasiūla didėjo

2019 m. antrąjį ketvirtį Užimtumo tarnybos klientų aptarnavimo skyriuose buvo registruota 60,9 tūkst. darbo neturinčių asmenų – 10,2 proc. daugiau nei per tą patį praėjusių metų laikotarpį. Kadangi 2019 m. pirmąjį ketvirtį darbo neturinčių asmenų įregistruota mažiau nei 2018 m. pirmąjį ketvirtį, 2019 m. pirmąjį pusmetį besiregistruojančių asmenų padidėjimas, palyginti su 2018 m. pirmuoju pusmečiu, nėra labai didelis. Šių metų pirmąjį pusmetį Užimtumo tarnybos klientų aptarnavimo skyriuose buvo registruota 125,6 tūkst. darbo neturinčių asmenų – 1,5 proc. daugiau nei per tą patį praėjusių metų laikotarpį.

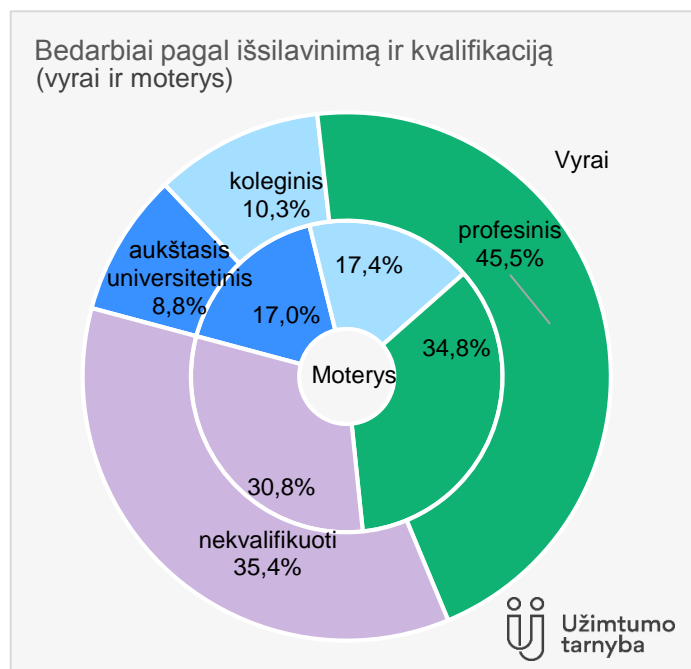
Darbo jėgos pasiūla 2015-2019 m.

Daugiau įregistruota bedarbių vyrų

2019 m. pirmąjį pusmetį didesnę (55,8 proc.) besiregistruojančių darbo ieškančių asmenų dalį sudarė vyrai. Palyginti su 2018 m. pirmuoju pusmečiu, registravosi 0,4 tūkst. daugiau vyrų ir 1,4 tūkst. daugiau moterų.

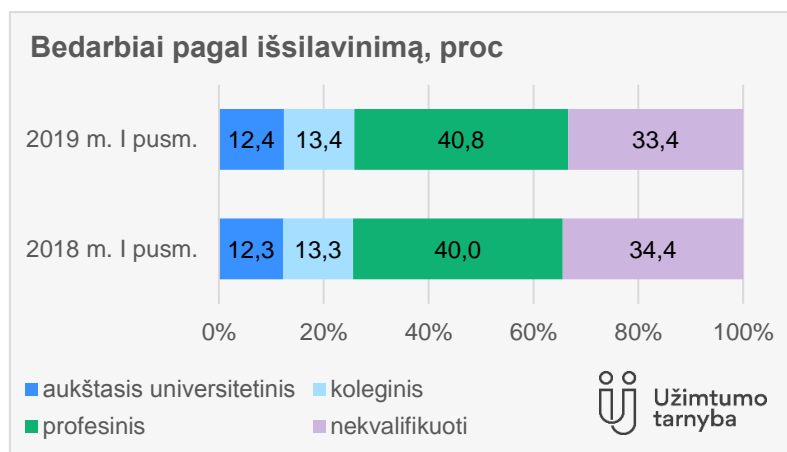
Didžioji dalis – 45,5 proc. vyrų turėjo profesinį pasirengimą, moterys su profesiniu pasirengimu sudarė 34,8 proc. 2019 m. pirmąjį pusmetį 35,4 proc. vyrų ir 30,8 proc. moterų neturėjo profesinės kvalifikacijos. Didesnė besiregistruojančių moterų dalis turėjo aukštąjį universitetinį išsilavinimą – 17,0 proc. Vyrų su aukštesniu universitetiniu išsilavinimu buvo tik 8,8 proc.

Mažėja neturinčių profesinio pasirengimo

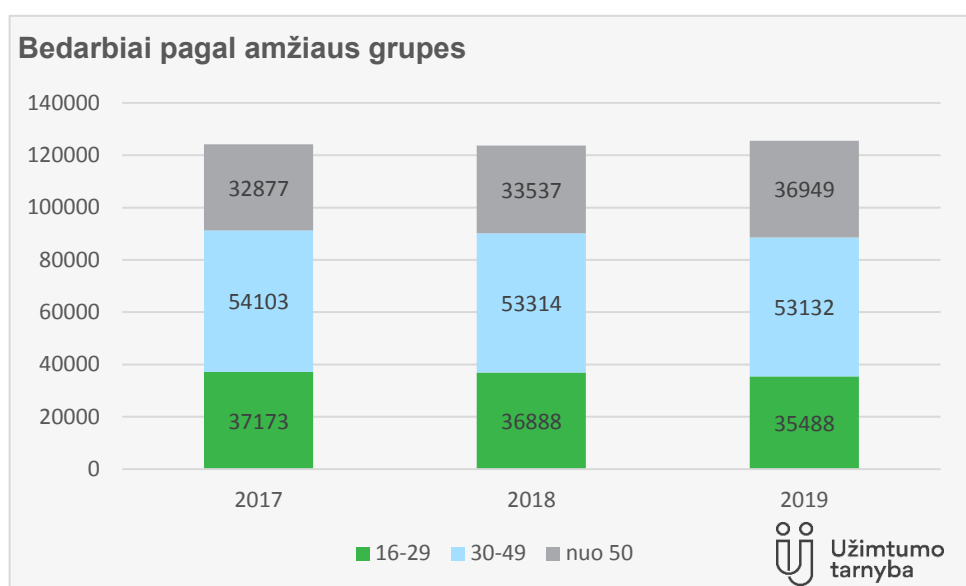
Kas trečias registruotas darbo ieškantis žmogus neturi profesinio pasirengimo, todėl jiems sunku įsitvirtinti darbo rinkoje. Stebima teigiama tendencija, kad neturinčių profesinės kvalifikacijos bedarbių dalis tarp visų darbo ieškančių asmenų kelerius metus nuosekliai mažėja. Tuo tarpu kvalifikuotos darbo jėgos pasiūla auga.

Palyginti su 2018 m. pirmuoju ketvirčiu, auga įgijusių profesinį ir aukštąjį išsilavinimą dalis.

Vyresnio amžiaus asmenų įregistruojama šiek tiek daugiau negu jaunimo

2019 m. pirmąjį pusmetį tarp besiregistruojančių asmenų 28,3 proc. buvo jaunesni kaip 30 m. amžiaus, o 29,4 proc. – vyresni kaip 50 metų asmenys. Darbo jėgos pasiūlos struktūroje jaunimo dalis nuosekliai mažėja, tuo tarpu vyresnio amžiaus bedarbių – auga. Vyresnių kaip 50 metų nedirbančių asmenų dalis augo 2,3 proc. punkto, o jaunesnių kaip 30 m. amžiaus – mažėjo 1,5 proc. punkto, palyginti su 2018 m. pirmuoju pusmečiu

Beveik kas trečias darbo neturintis – kaimo gyventojas

Kaime gyvenantys asmenys šių metų pirmąjį pusmetį sudarė 31,1 proc. visų įregistruotų darbo ieškančių asmenų. Nedarbo problemos kaime didesnės nei mieste. Tai patvirtina ir Lietuvos statistikos departamento duomenys – užimtumas kaime gerokai žemesnis nei mieste, o nedarbo lygis – aukštesnis.

Šių tendencijų priežastis – mažėjanti žemės ūkio dalis šalies ūkio struktūroje, žemas darbo ieškančiųjų mobilumas ir nepakankamai sparti ūkio plėtra regionuose. Tarp kaime gyvenančių bedarbių daugiau vyresnio amžiaus asmenų – didesnė dalis nei tarp miestiečių, neturinčių profesinio pasirengimo ir gerokai mažiau turinčių aukštąjį (universitetinį, neuniversitetinį) išsilavinimą. Dažnai kaimo gyventojų, ypač iš atokesnių vietovių, įsidarbinimo galimybes riboja susisiekimo problemos.

Daugiausia – kvalifikuotų darbininkų

2019 m. pirmąjį pusmetį įregistruotų bedarbių struktūroje pagal paskutinės darbovietės profesijų grupes 47,7 proc. sudarė kvalifikuoti darbininkai ir paslaugų darbuotojai (daugiausia į Užimtumo tarnybą dėl darbo paieškos kreipėsi parduotuvių pardavėjai, lengvųjų automobilių, taksi ir furgonų vairuotojai, dažytojai ir giminiškų profesijų darbininkai, variklinių transporto priemonių mechanikai ir taisytojai, judamųjų žemės ir miškų ūkio įrenginių operatoriai, virėjai), 17,4 proc. – specialistai, 34,8 proc. – nekvilifikuoti darbininkai. Kvalifikuotos darbo jėgos pasiūla keletą pastarųjų metų nors ir nežymiai, bet auga. Tikėtina, kad ši

tendencija tęsis ir ateityje, kai darbo pasiūlą papildys kvalifikuoti reorganizuojamų ir atleidimus numatančių įmonių darbuotojai.

Darbo jėgos paklausa - kokių darbuotojų reikia darbo rinkoje?

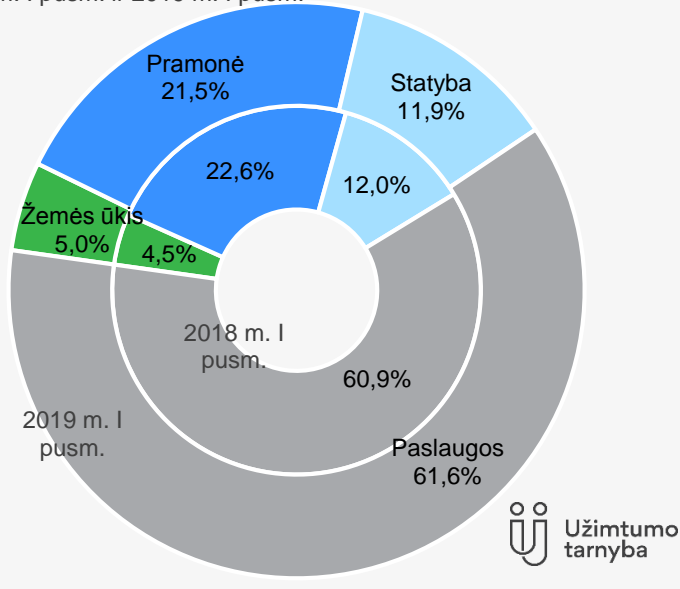
Užimtumo tarnybos duomenimis, 2019 m. pirmąjį pusmetį darbdaviai įregistravo 111,2 tūkst. naujų laisvų darbo vietų – 5,5 proc. mažiau nei 2018 m. pirmąjį pusmetį. Trys iš penkių įregistruotų laisvų darbo vietų buvo paslaugų sektoriuje. Kas ketvirta – pramonėje. Palyginti su 2018 m. pirmuoju pusmečiu, paklausos struktūroje didėjo žemės ūkio ir paslaugų dalis.

Daugiausia laisvų darbo vietų registruota pardavėjams, virėjams, lengvųjų automobilių, taksi ir furgonų vairuotojams, sunkiasvorių sunkvežimių ir krovininių transporto priemonių vairuotojams, reklamos ir rinkodaros specialistams, vandentiekiniams ir vamzdinių montuotojams, kepėjams ir konditeriams, statybininkams.

Augo miškų ūkio darbuotojų, tinkuotojų, krovinių platformų ir krautuvų operatorių, darbininkų izoliuotojų, mūrinių, padavėjų paklausa. Registruotų darbo vietų skaičius labiausiai mažėjo sunkiasvorių sunkvežimių ir krovininių transporto priemonių vairuotojams, pastatų ir kitokiems elektrikams.

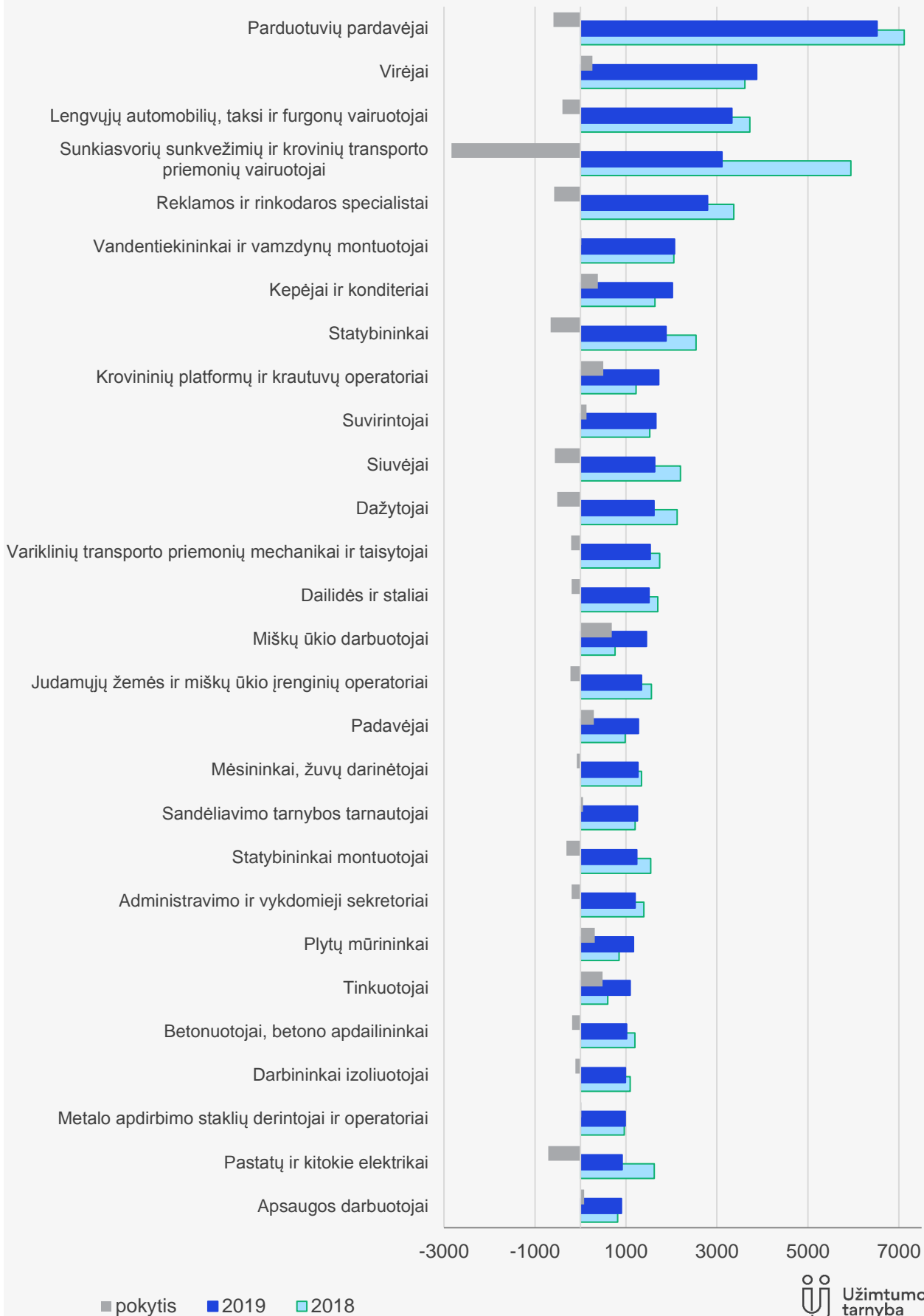
Darbo jėgos paklausos struktūra pagal ekonomines veiklas

2018 m. I pusm. ir 2019 m. I pusm.

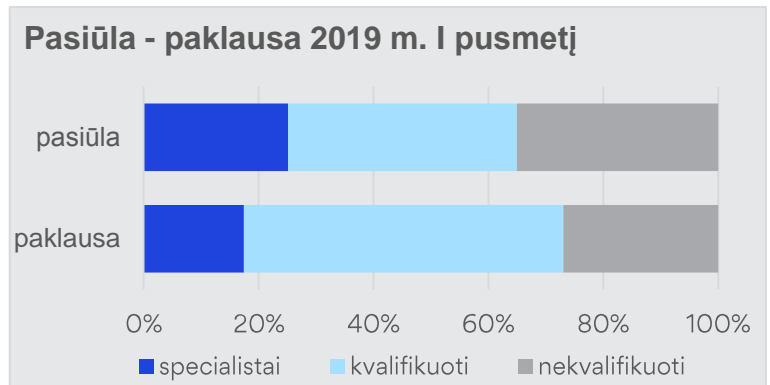
Užimtumo tarnyba

Paklausos pokyčiai 2018 m. ir 2019 m. (I pusmetis)

Darbo jėgos pasiūlos ir paklausos suderinamumas

2019 m. pirmąjį pusmetį darbdaviai įregistravo 111,2 tūkst. darbo pasiūlymų, į Užimtumo tarnybos klientų aptarnavimo skyrius kreipėsi 125,6 tūkst. darbo ieškančių asmenų. Darbo rinkoje jaučiamas darbo jėgos pasiūlos ir paklausos neatitikimas: nekvalifikuotos darbo jėgos perteklius ir kvalifikuotos – trūkumas. Kvalifikuotų darbininkų pasiūla šių metų pirmąjį pusmetį buvo beveik trečdaliu mažesnė už paklausą, tuo tarpu norinčių dirbti nekvalifikuotą darbą beveik 30 proc. daugiau negu tokios darbo jėgos poreikis.

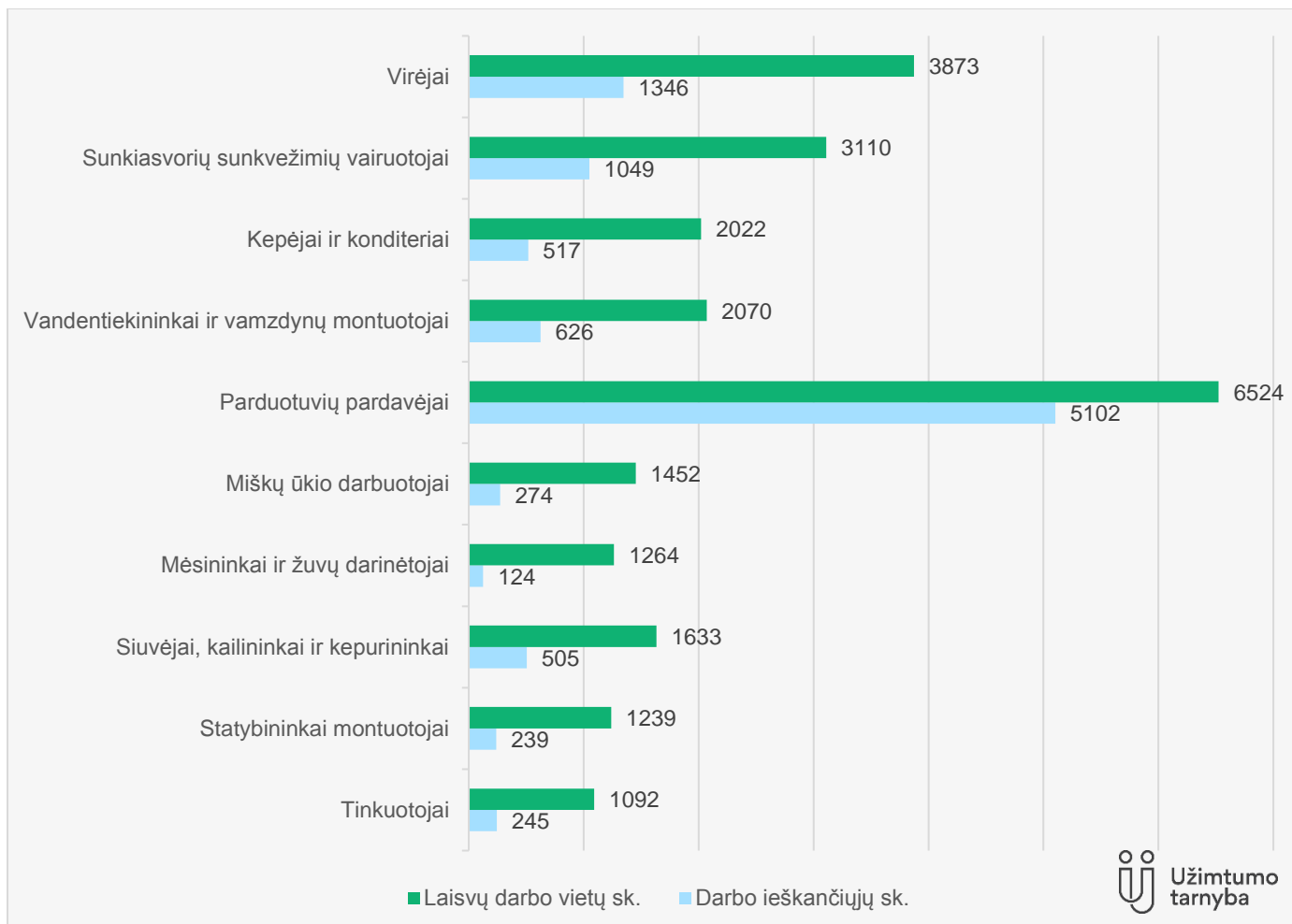

Darbo vietas sunku užpildyti, kai pretenduojantys į jas asmenys neturi tinkamos kvalifikacijos, kompetencijų ir patirties

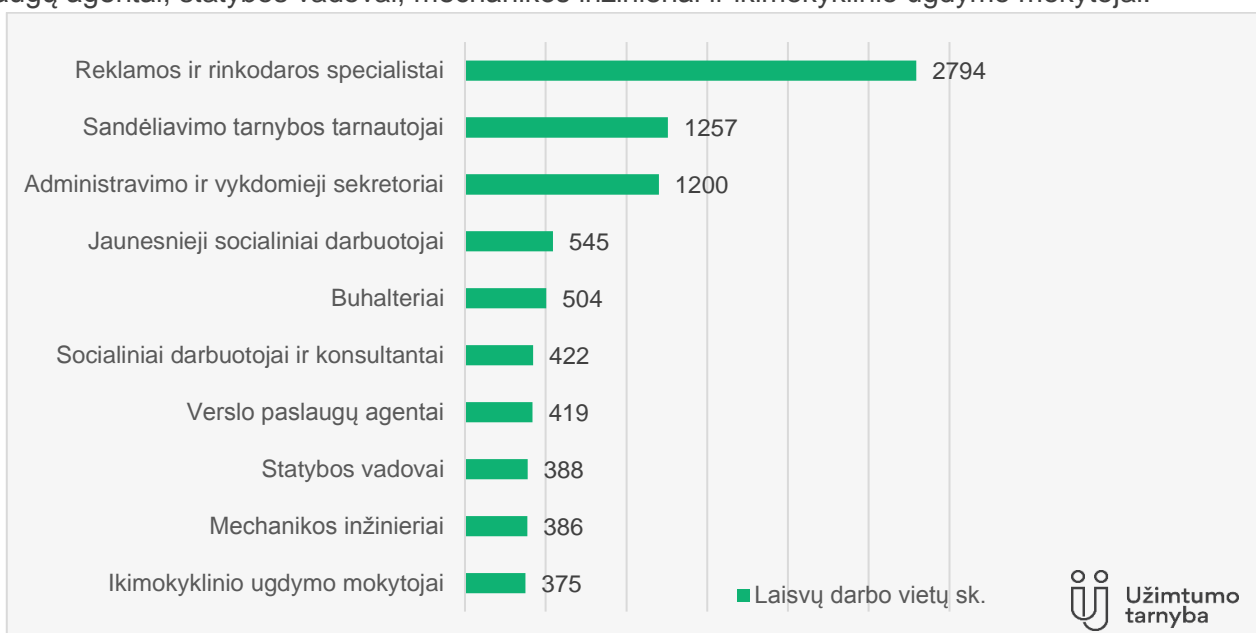
Dažniausiai darbo skelbimuose darbdavių nurodomos kompetencijos:

- užsienio kalbų žinios (pagrindinės: anglų, rusų);
- darbo kompiuteriu įgūdžiai (MS Office, specializuotos programos);
- darbų saugos instrukcijų žinojimas;
- vairuotojo pažymėjimas, įvairūs kiti pažymėjimai;
- motyvacija dirbti ir mokytis bei asmeninės savybės.

Šalies darbdaviams 2019 m. pirmąjį pusmetį labiausiai trūko kvalifikuotos darbo jėgos. Paklausiausi darbo rinkoje – virėjai, sunkiasvorių sunkvežimių vairuotojai, kepėjai ir konditeriai, vandentiekinkai ir vamzdynų montuotojai, parduotuvių pardavėjai, miškų ūkio darbuotojai, mėsaininkai ir žuvų darinėtojai, siuvėjai, kailininkai ir kepurininkai, statybininkai montuotojai bei tinkuotojai. Šių profesijų atstovams darbdaviai registravo dvigubai daugiau laisvų darbo vietų nei Užimtumo tarnyboje buvo registruotų tokias profesijas turinčių asmenų.

Pagal registruojamą darbo vietų skaičių specialistams, didžiausias įsidarbinimo galimybes šalyje turėjo reklamos ir rinkodaros specialistai, sandėliavimo tarnybos tarnautojai, administravimo ir vykdomieji sekretoriai, jaunesnieji socialiniai darbuotojai, buhalteriai, socialiniai darbuotojai ir konsultantai, verslo paslaugų agentai, statybos vadovai, mechanikos inžinieriai ir ikimokyklinio ugdymo mokytojai.

2019 m. pirmąjį pusmetį 27 proc. visų laisvų darbo vietų buvo registruota profesinės kvalifikacijos nereikalaujančiam darbui. Darbdaviams reikalingi krovikai, biurų, viešbučių ir kitų įstaigų valytojai, kambarinės ir pagalbininkai, prekių krovėjai į lentynas, pakuotojai, nekvalifikuoti miškų ūkio darbininkai, nekvalifikuoti inžinerinių statinių statybos darbininkai ir virtuvės pagalbininkai.

Spręsdami kvalifikuotos darbo jėgos trūkumo problemą, darbdaviai užpildo laisvas darbo vietas pasitelkiant darbo jėgą iš trečiųjų šalių. Užsieniečiams, atvykstantiems iš trečiųjų šalių, kurių profesiją įtraukta į patvirtintą trūkstamų profesijų sąrašą, nereikia gauti Užimtumo tarnybos leidimo dirbti.⁵ 2019 m. pirmąjį pusmetį Lietuvą atvyko 4,5 tūkst. darbuotojų, gavę leidimus dirbti iš Užimtumo tarnybos. Daugiau nei pusė – 63 proc. atvyko iš Ukrainos, Baltarusijos – 19 proc., Rusijos – 3 proc. Daugiausia leidimų išduota virėjams, plytų mūrininkams, tarptautinio keleivių vežimo transporto priemonės vairuotojams, maisto pusegaminių ruošėjams, staliams, tinkuotojams, elektromonteriams ir metalinių konstrukcijų montuotojams.

Regioninis pasiūlos ir paklausos nesuderinamumas

Pasiūlos ir paklausos santykio skirtumų analizė rodo, jog šių metų pirmąjį pusmetį Alytaus, Kauno, Marijampolės, Šiaulių, Tauragės ir Vilniaus apskrityse dėl ilgai trunkančių komandiruočių, nutolimo nuo šeimos, nepatogus darbo grafiko, rizikos kelyje, sveikatos problemų, nuolatinio sėdimo darbo trūko sunkiasvorių sunkvežimių ir krovininių transporto priemonių vairuotojų. Sudėtingos darbo sąlygos yra pagrindinė mėsinių ir žuvų darinėtojų trūkumo problema Kauno, Marijampolės, Panevėžio apskrityse.

Dėl dažniausiai siūlomo minimalaus darbo atlygio ir pamaininio darbo grafiko Alytuje, Kaune, Utenoje ir Vilniuje darbdaviams kilo sunkumų užpildant siuvėjams skirtas darbo vietas. Šie veiksniai lemia siuvėjo profesijos paklausą – ji nepopuliari tarp profesiją besirenkančio jaunimo.

Beveik visose (Alytaus, Kauno, Klaipėdos, Marijampolės, Panevėžio, Šiaulių, Tauragės, Vilniaus) apskrityse darbdaviams sunku surasti virėjų. Vidutiniškai šalyje virėjo kvalifikaciją turintis ir tokio darbo ieškantis asmuo gali rinktis iš beveik trijų darbo pasiūlymų. Stebima tendencija, kad gegužės – birželio mėnesiais darbdaviams paslaugų sektoriuje reikėjo daugiau maitinimo įstaigų darbuotojų, tačiau tokie darbo pasiūlymai dažniausiai terminuoti – tik vasaros sezonui, todėl tvaraus užimtumo darbuotojams nesuteikia⁶.

Užimtumo didinimo priemonės

Aktyvios darbo rinkos politikos ir laikino užimtumo priemonių taikymas registruotą nedarbą 2019 m. pirmąjį pusmetį mažino 0,9 proc. punkto

Užimtumo tarnyba 2019 m. į darbo rinką padėjo sugrįžti 148,8 tūkst. asmenų – 2,6 proc. mažiau nei praėjusių metų pirmąjį pusmetį. Tarpininkavimo įdarbinant paslaugos suteiktos 94,3 tūkst., iš jų – 84,5 tūkst. darbo ieškančių asmenų įsidarbino neterminuotai. Pradėjo veiklą pagal verslo liudijimus – 41,2 tūkst. asmenų. Remiamas užimtumas taikant aktyvios darbo rinkos politikos priemones suteiktas 13,3 tūkst. asmenų. Palyginti su 2018 metų tuo pačiu laikotarpiu, įdarbinimas augo 11,3 proc., bet 44 proc. mažėjo aktyvios darbo rinkos politikos priemonių dalyvių skaičius.

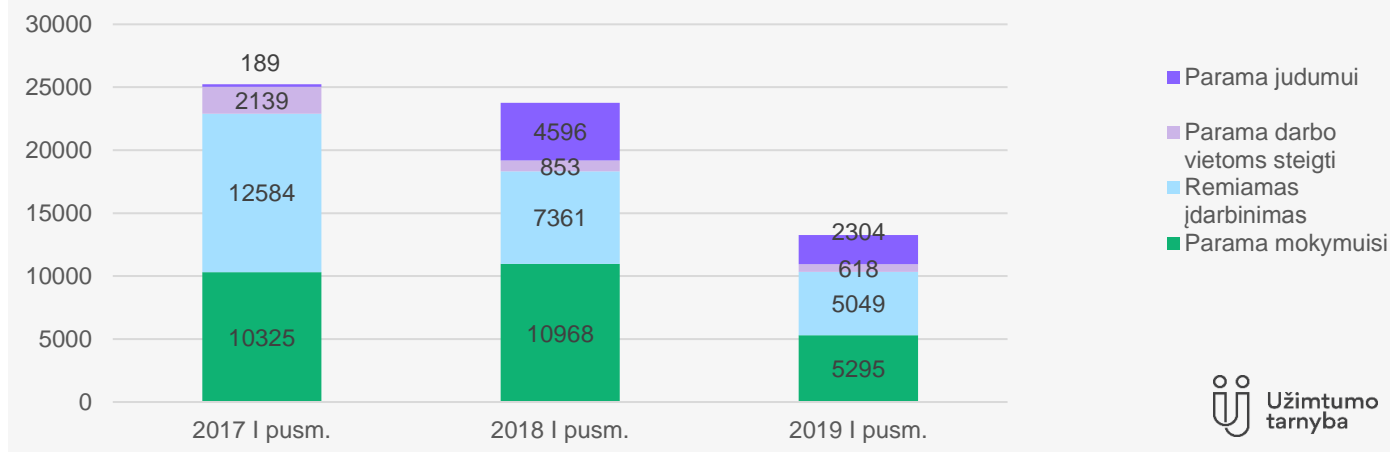
Šalies savivaldybių rengiamose užimtumo didinimo programose pirmąjį pusmetį pradėjo dalyvauti 2,2 tūkst. darbo neturinčių asmenų.

⁵ *Užimtumo tarnyba nagrinėja kiekvienos profesijos padėtį darbo rinkoje ir 2 kartus metuose rengia ir tvirtina trūkstamų profesijų sąrašą. Jeigu profesijos registruota darbo jėgos paklausa pramonės ir statybos sektoriuose per metus viršija darbo pasiūlą ne mažiau kaip 2 kartus, o paslaugų ne mažiau nei 5 kartus, taip pat jai profesija įsidarbinimo galimybių barometre priskirta didelių įsidarbinimo galimybių profesijų grupei bei darbdaviai ar darbdavių asocijuotos struktūros pateikė argumentuotą ir pagrįstą informaciją apie prognozuojamą profesijos paklausos augimą per artimiausią pusmetį, tai tokia profesija įtraukiama į sąrašą <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/db1d02f0980911e9ae2e9d61b1f977b3>.*

⁶ Visų šalies apskričių profesijų dešimtukai pateikiami priede.

Aktyvios darbo rinkos politikos priemonės

Paramos mokymuisi priemonėse dalyvavo 40 proc. visų aktyvios darbo rinkos politikos priemonių dalyvių

2019 m. pirmąjį metų pusmetį paramos mokymuisi priemonėse dalyvavo 5,3 tūkst. darbo ieškančių asmenų – du iš penkių aktyvios darbo rinkos politikos priemonių dalyvių. Daugiausiai – 4,3 tūkst. pradėjo mokytis darbo rinkoje paklausių profesijų ir kompetencijų. Apie 21 proc. arba 0,9 tūkst. visų pradėjusių mokytis buvo jaunesni kaip 30 metų asmenys. Pastaruoju metu didelis dėmesys skiriamas vyresnio amžiaus asmenų integravimui į darbo rinką – daugiau kaip 35 proc. profesinio mokymo dalyvių buvo 50+ asmenys. Vyrų mokėsi daugiau nei moterų – jie sudarė apie 54,6 proc. visų pradėjusių mokytis. Daugiau kaip 39 proc. arba 1,7 tūkst. pasirinkusių profesinį mokymą buvo ilgalaikiai bedarbiai.

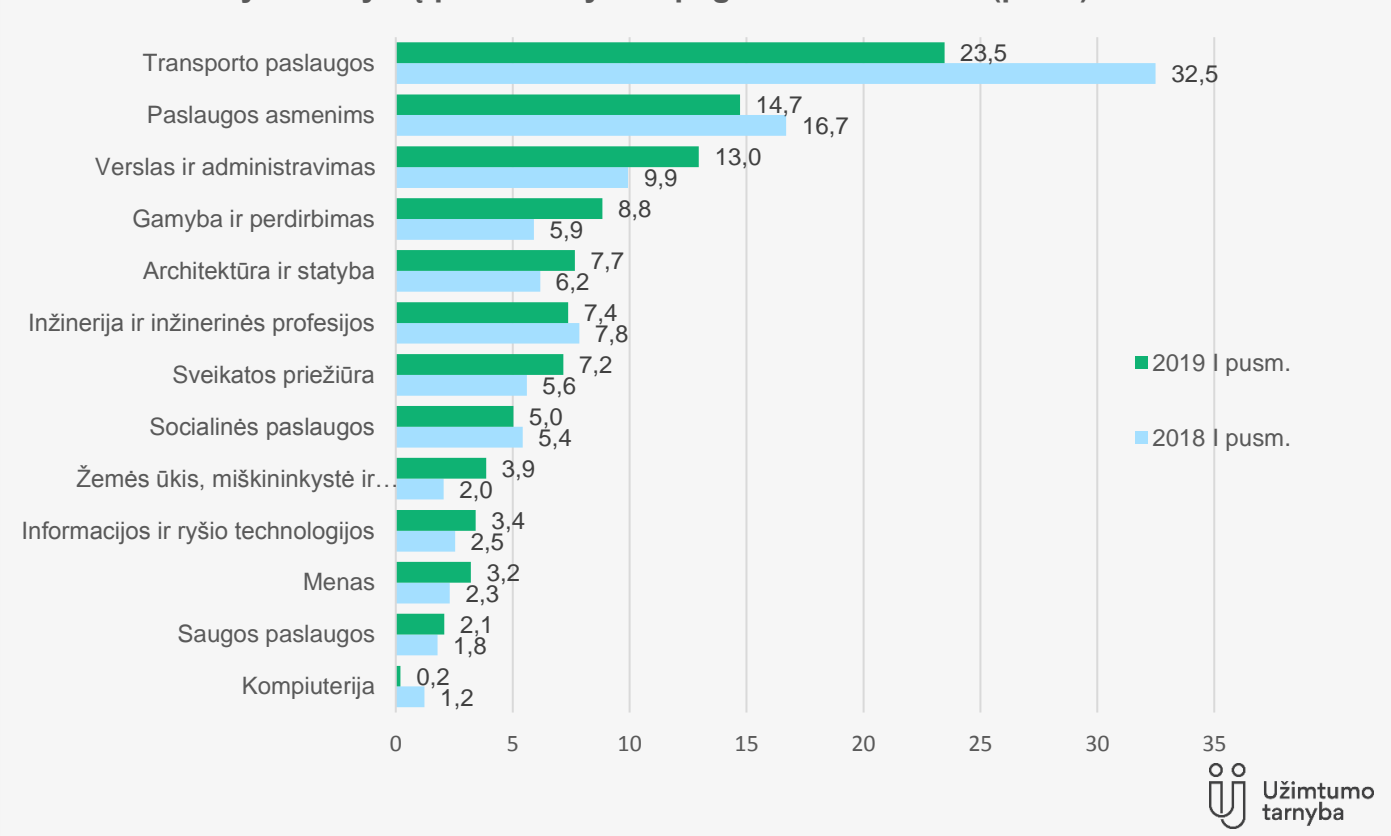
Kitose paramos mokymuisi priemonėse pradėjo dalyvauti 1 tūkst. asmenų: 231 asmuo įdarbintas pagal pameistrystės darbo sutartį, 405 – organizuota stažuotė, 363 asmenims sudaryta galimybė pripažinti neformalaus švietimo ir savišvietos būdu įgytas kompetencijas.

Daugiau kaip 17 proc. aktyvios darbo rinkos politikos priemonių dalyvių sudaryta galimybė įsidarbinti nuo ne gyvenamojoje teritorijoje ir kompensuotos kelionės į darbo vietą išlaidos.

Remiamo įdarbinimo priemonėse nuo metų pradžios dalyvavo daugiau kaip 5 tūkst. (apie 38 proc.) registruotų Užimtumo tarnyboje darbo ieškančių asmenų. Įdarbinta subsidijuojant 4,1 tūkst. darbo rinkoje papildomai remiamų asmenų. Darbo įgūdžių įgijimo rėmimo priemonėje dalyvavo 0,9 tūkst. mokslus baigusių darbo ieškančių asmenų. Šiose priemonėse jie įgyja ne tik trūkstančių darbo gebėjimų ir patirties, bet didžioji dauguma įsidarbina, priemonei pasibaigus.

Transporto paslaugų švietimo sričiai priklausančios mokymo programos – paklausiausios tarp profesinio mokymo dalyvių, tačiau jų populiarumas mažėja

Profesinio mokymo dalyvių pasiskirstymas pagal švietimo sritis (proc.)

Šiame 9 proc. punkto mažiau darbo ieškančių asmenų rinkosi įvairias kategorijų transporto priemonių vairuotojų mokymo programas. Apdirbamosios gamybos įmonėse vykstant automatizavimo procesams, didėja aukštesnės kvalifikacijos operatorių ar derintojų poreikis, todėl 2019 m. pirmąjį pusmetį apie 3 proc. punkto augo asmenų, besirenkančių gamybos ir perdirbimo srities mokymo programas, dalis. Taip pat 3 proc. didėjo asmenų, pasirinkusių verslo ir administravimo srities mokymo programas, skaičius.

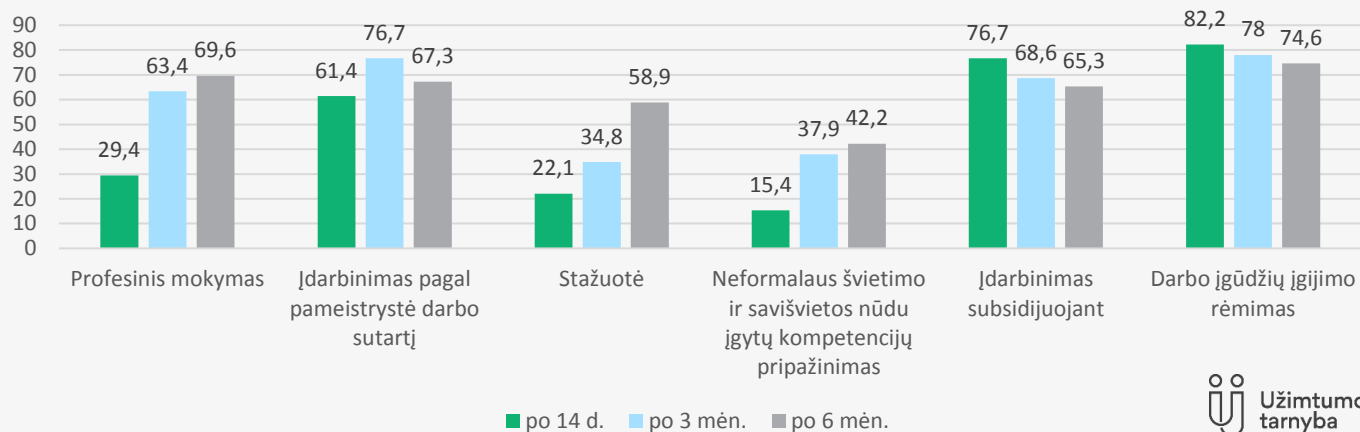
Profesinio mokymo programų TOP 5:

- Motorinių transporto priemonių kroviniams vežti vairuotojų;
- Slaugytojo padėjėjo;
- Apskaitininko;
- Krautuvų vairuotojo;
- Virėjo.

Aktyvios darbo rinkos politikos priemonių efektyvumas

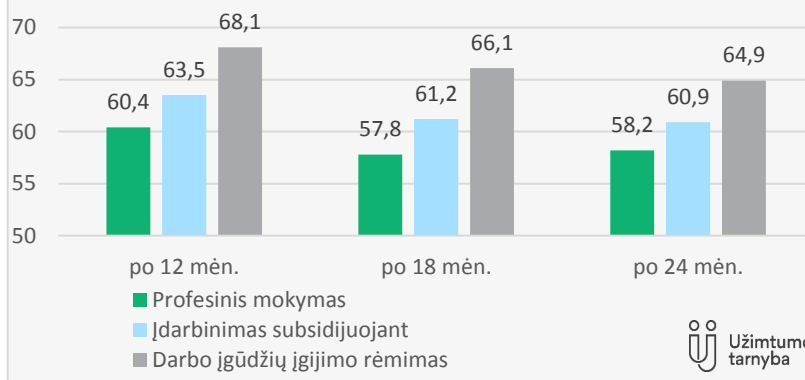
Užimtumo tarnyba vertina aktyvios darbo rinkos politikos priemonių dalyvių situaciją, joms pasibaigus. Aktyvios darbo rinkos politikos priemonių efektyvumo analizė rodo, kad 70 - 80 proc. įdarbinimo subsidijuojant ir darbo įgūdžių įgijimo rėmimo priemonių dalyvių pasilieka dirbti, priemonei pasibaigus, ir apie 65 proc. tebedirba, praėjus 2 metams.

Trumpalaikis integracijos į darbo rinką efektyvumo vertinimas, proc.

Asmenys, baigę paramos mokymuisi priemones, dažniausiai įsidarbina per 3 – 6 mėnesius po priemonės baigimo.

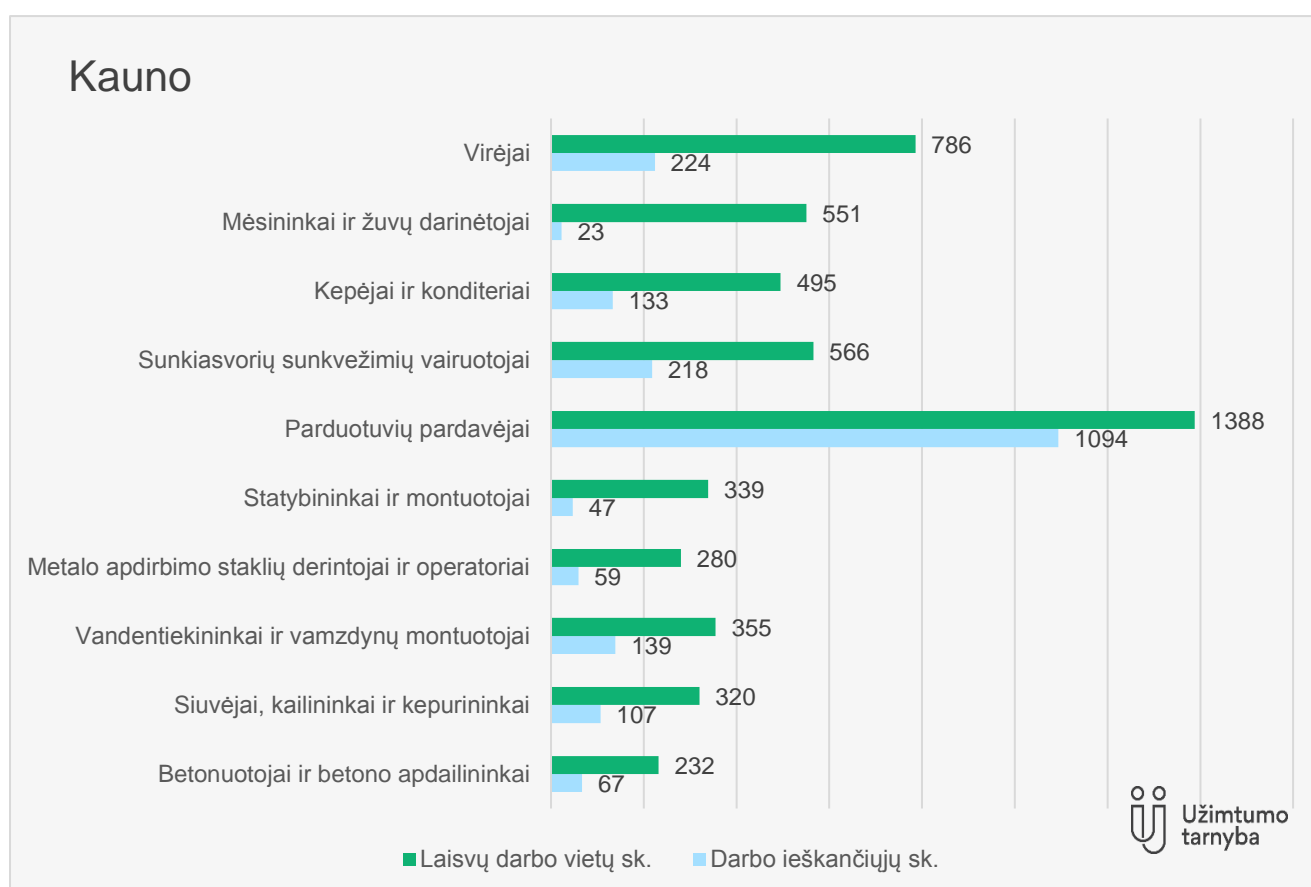
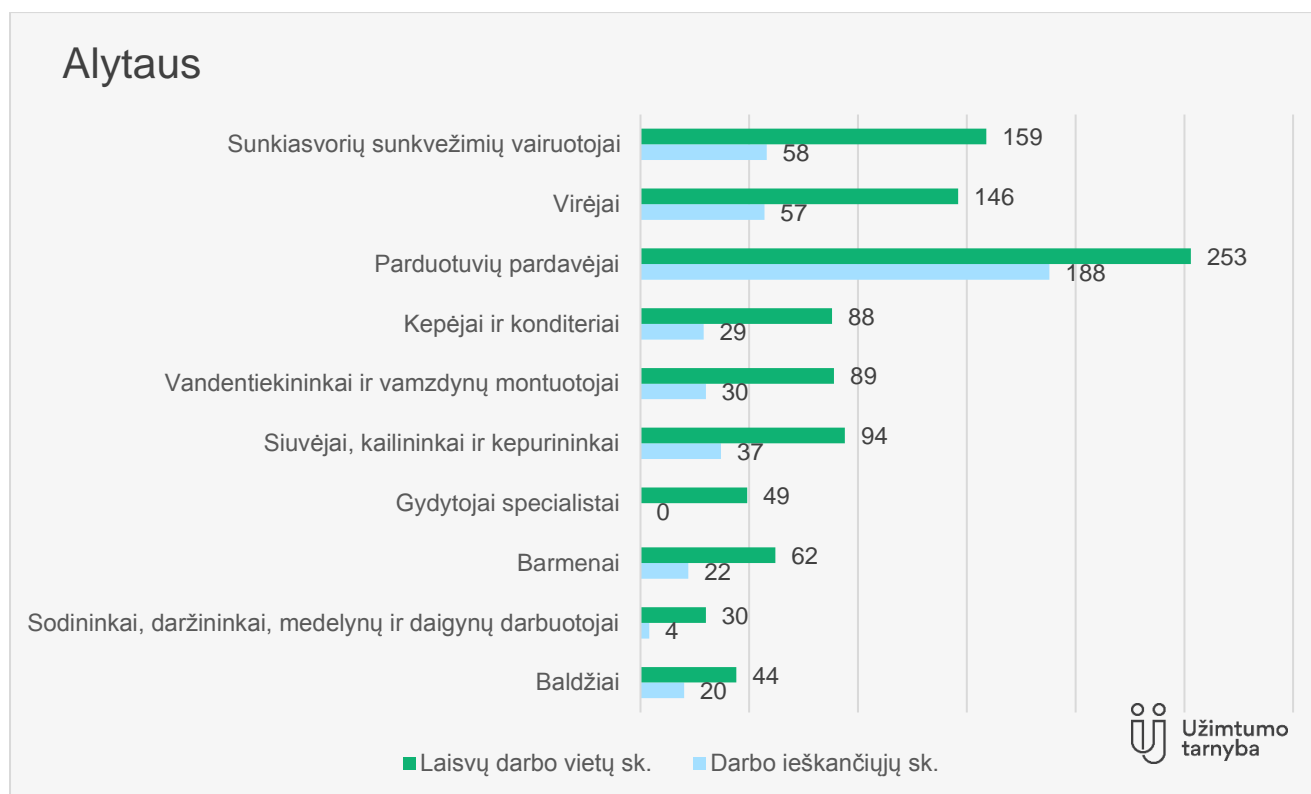
Ilgalaikis integracijos į darbo rinką efektyvumo vertinimas

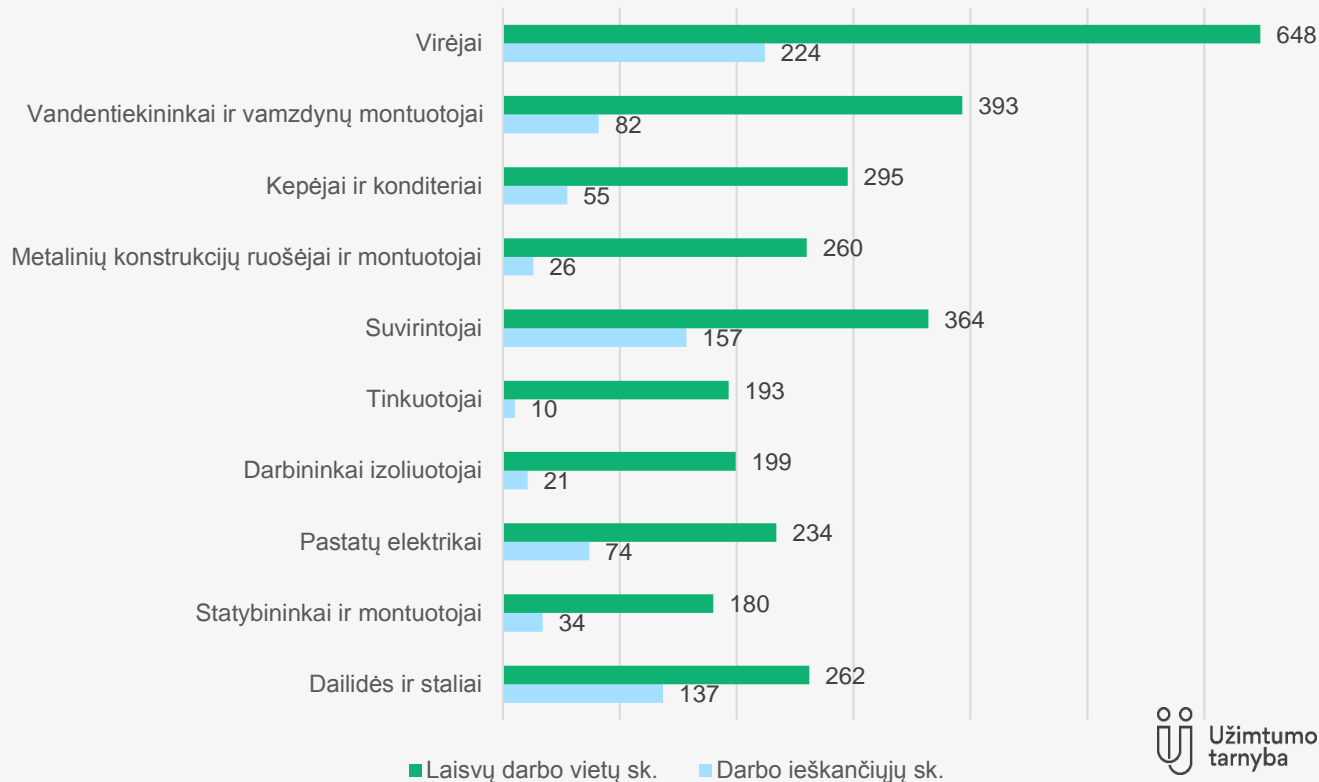
Ryškiausios tendencijos

- 2019 m. liepos 1 d. registruotas nedarbas šalyje buvo 0,3 proc. punkto mažesnis nei prieš metus – 8,0 proc. Vyrų registruotas nedarbas mažėjo sparčiau nei moterų. Darbo neturintys vyrai sudarė 8,0 proc. šalies darbingo amžiaus vyrų, tai yra 0,3 proc. punkto mažiau, palyginti su 2018 m. liepos 1 d. Moterų nedarbas siekė 8,1 proc. – tai 0,1 proc. punkto mažiau nei prieš metus.
- Bedarbių dalis nuo darbingo amžiaus gyventojų, palyginti su 2018 metų liepos 1 d., mažėjo trisdešimt septyniose iš šešiasdešimties šalies savivaldybių, trijose – nepakito ir dvidešimtyje – augo. Didžiausias, 3,6 proc. punkto, mažėjimas – Kupiškėje. Labiausiai augo Anykščiuose, Birštone, Jonavoje ir Šiaulių rajone – 0,7 proc. punkto.
- Tipinis darbo ieškantis asmuo – vidutinio amžiaus moteris su viduriniu išsilavinimu.
- Trys iš penkių įregistruotų laisvų darbo vietų buvo paslaugų sektoriuje. Kas ketvirta – pramonėje. Palyginti su 2018 m. pirmuoju ketvirčiu, laisvų darbo vietų daugėjo žemės ūkio ir paslaugų dalis.
- Darbdaviai įregistravo 111,2 tūkst. naujų laisvų darbo vietų – 5,5 proc. mažiau nei 2018 m. pirmąjį pusmetį. Terminuoto darbo paklausa augo 2,5 proc., neterminuoto – mažėjo 6,3 proc.
- Kvalifikuotos darbo jėgos trūkumas sprendžiamas organizuojant asmenų perkvalifikavimą (40 proc. aktyvios darbo rinkos politikos priemonių dalyvių rinkosi profesinį mokymą) ir pasitelkiant darbo jėgą iš trečiųjų šalių (2019 m. pirmąjį pusmetį dirbti į Lietuvą atvyko beveik 2 kartus daugiau užsieniečių, nei 2018 m. pirmąjį pusmetį).
- Aktyvios darbo rinkos politikos priemonės užtikrina tvarų asmenų užimtumą – praėjus 6 mėn. po priemonių baigimo, dirba 65 proc. asmenų.

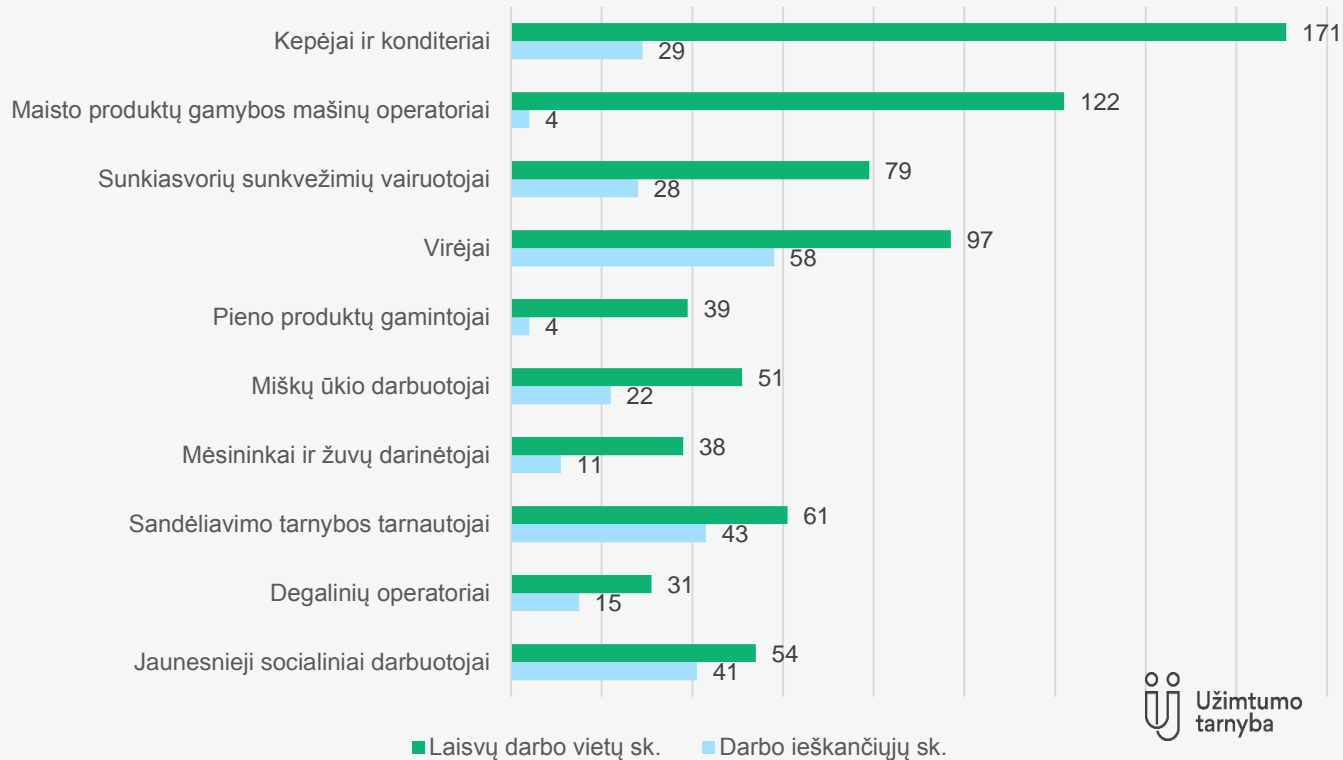
Didžiausias paklauso ir pasiūlos disbalansas pagal apskritis
2019 m. I pusmetis

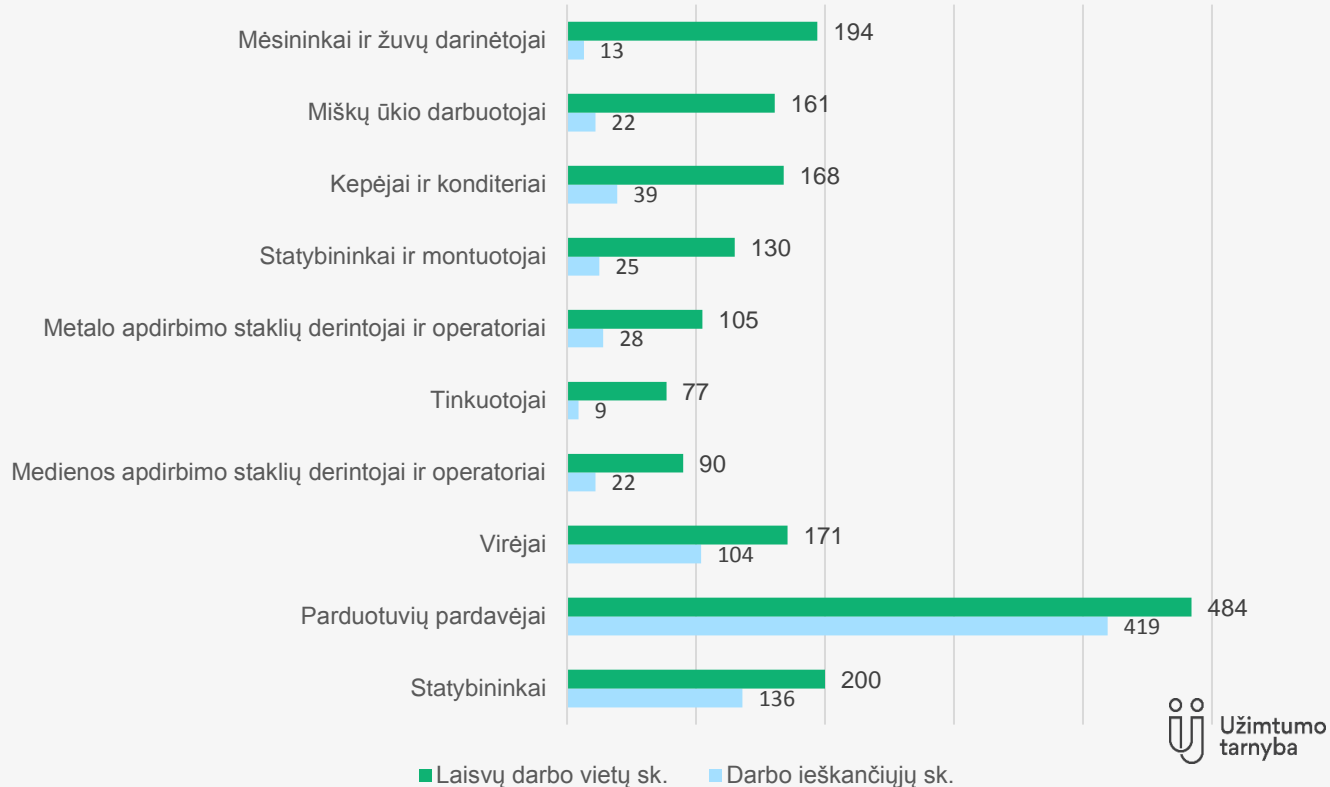
Klaipėdos

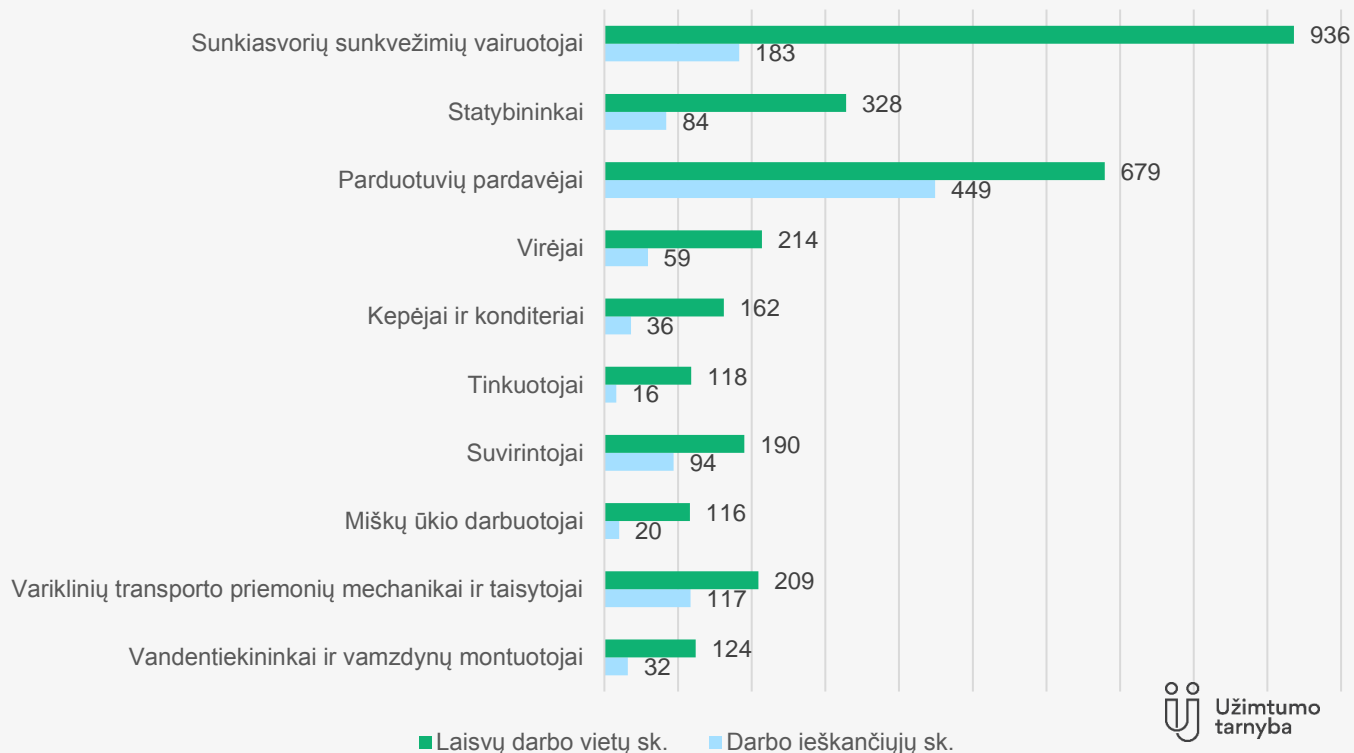
Marijampolės

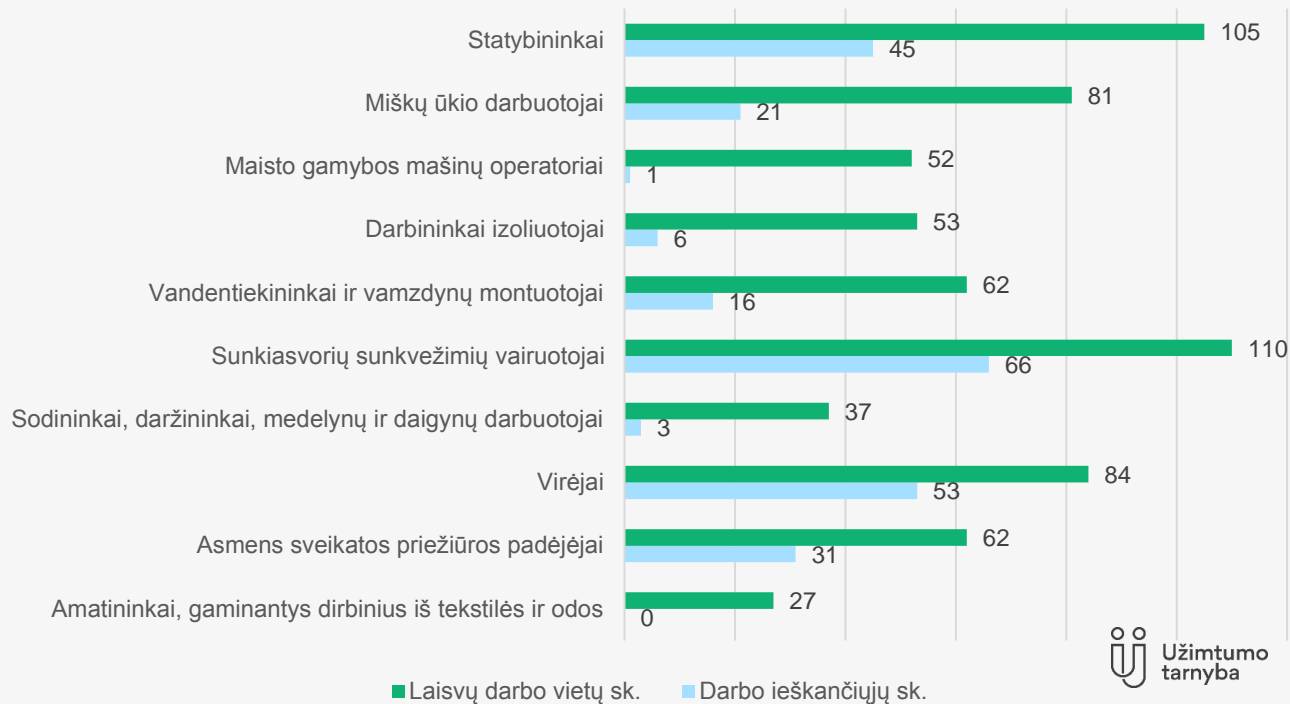
Panevėžio

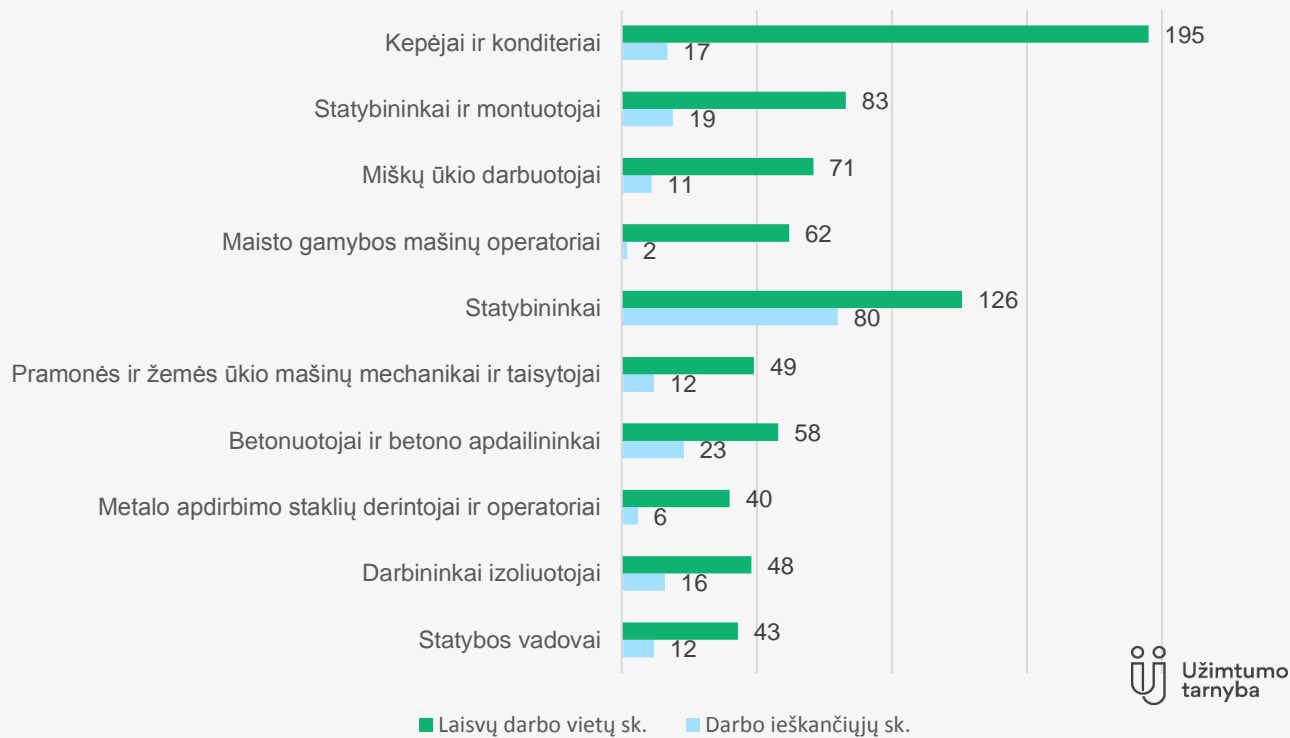
Šiaulių

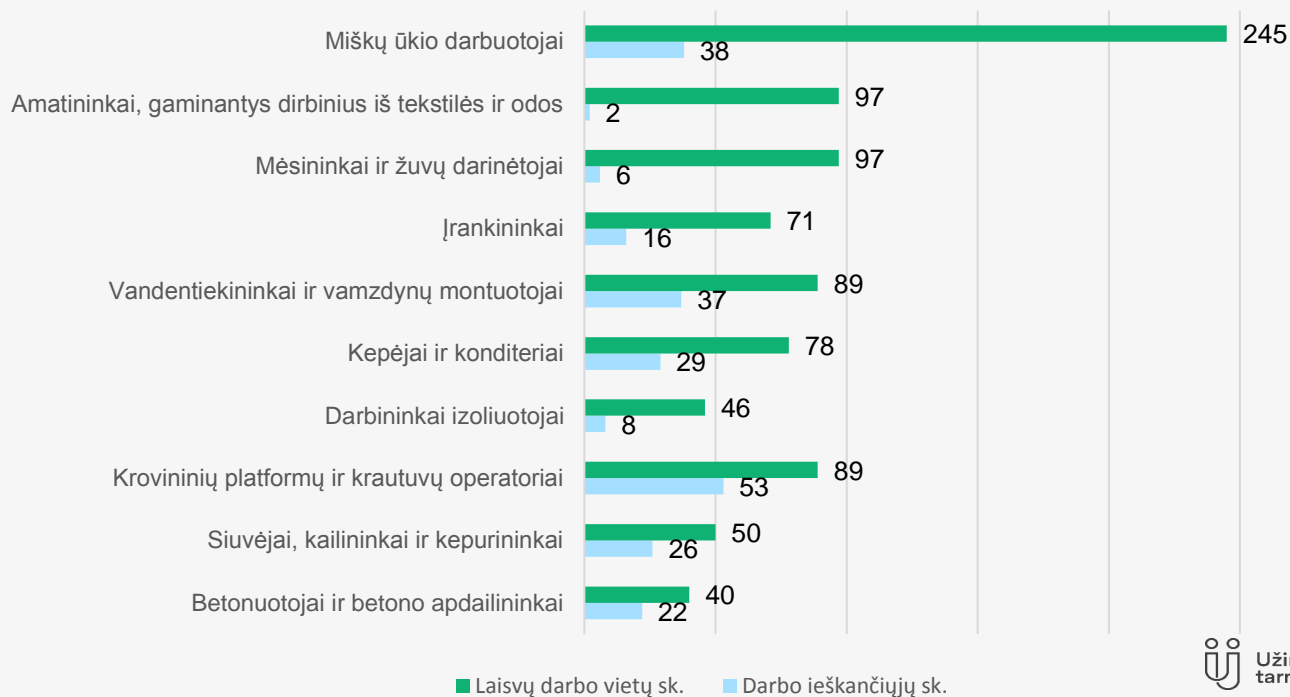
Tauragės

Telšių

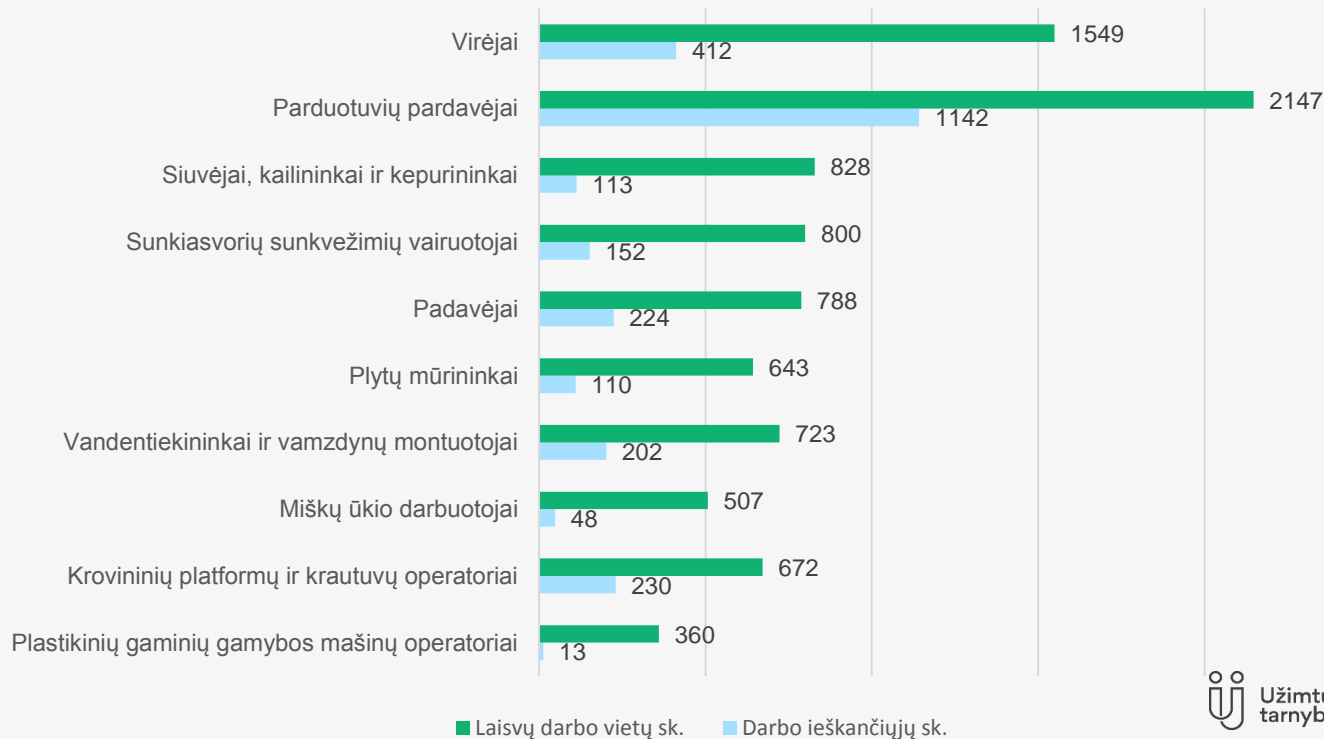

Utenos

Užimtumo tarnyba

Vilniaus

Užimtumo tarnyba

Pastaba: į analizę įtrauktos profesijos, kurioms buvo registruota ne mažiau 80-100 laisvų darbo vietų didžiuosiuose miestuose ir 20-40 mažesniuose miestuose, arba atsižvelgiama į konkrečios profesijos aktualumą regione.